

11244

185

REJTŐ JENŐ

1244

Gyilkos?!

5

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

11.244 | 185

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR

Növedéknapló

1935. évi 3221. sz.

GYILKOS?!

REGÉNY

IRTA

REJTŐ JENŐ

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK KIADÓVÁLLALATA

lv

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

Copyright by Világvárosi Regények.

Minden jogot fenntartunk,
tehát a fordítás és a filmesítés jogát is.

A főszerkesztő Lengyel Lajos készítette.

Foto: Ufa.

Megjelenik hetenként kétszer: hétfőn és pénteken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. Tel. 24-7-98

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
dr. id. Kovács Dénes.

Előfizetési ár: egy évre 9.60 P., félévre 4.80 P.

Kéziratot csak a bélyeg mellékelése esetén
küldünk vissza.

HETENKINT KÉT VILÁGVÁROSI REGÉNY JELENIK MEG.

I.

A fiatalember, e regény hőse egy párisi utca sarkán állt és gondolkozott, ha ugyan gondolkozásnak lehet nevezni azt, amikor mindenféle indokolt és hasznos elmélkedést mellőzve, jelentőség nélküli, elmúlt élményeket vonultat fel az ember agya, valami üres, céltalan mechanizmussal. Ez a fiatalember, hogy közelebbről határozzam meg: báró Szirmay Sándor, az úgynevezett semmittevőkhöz tartozott és a maga nemében tökéletes típusa volt ennek az emberfajtának.

Tökéletesen együtt érzek az olvasóval, midőn bosszankodik azon, hogy már közel fél perce olvas egy regényt anélkül, hogy sorsdöntő cselekményekre bukkant volna benne, tehát rátérek a regény első nagy horderejű eseményére.

Szirmay báró ásított!

Az olvasó nagyon téved, ha azt hiszi, hogy az emberi természetnek ez a megnyilvánulása, amit általában a fáradtság, vagy a hosszabb történelmi színművek idéznek elő, különleges esetekben nem lehet nagy horderejű esemény. A vízforralás elég közönséges művelet és állítólag ennek következtében találta fel egy Fulton nevű úr a gőzhajózás vívmányát, ami kétségkívül nagy horderejű esemény volt az emberiség fejlődéstörténetében. Nem állítom azt, hogy Szirmay báró az ásítás kapcsán nagyjelentőségű talál-

mánnal gazdagította volna társadalmunkat, de azt bátor lesznek levezetni ebből az ásitásból, hogy sok-sok ember sorsában rendkívüli változásokat idézett elő.

Az ásitásról ugyanis hirtelen eszébe villant a bárónak, hogy mi lenne, ha ő most lefeküdne? Éjjel tizenkettő volt! Maga is mosolygott az ötletén, hogy az éjszakának ebben a számára legnappalibb órájában lefeküdjön, de mert szerette a rendkívüli élményeket, elszántan hazafelé indult. Vén párisi fák, régi ismerősei, mosolyogtak a látványon és az idege-sebb utcai lámpák hunyorogni kezdtek: Szirmay báró éjjel tizenkettőkor hazamegy!

II.

A báró huszonkétéves volt. Gazdag mágnáscsalád gyermeke, akit tanulmányainak elvégzésére küldött a családi tanács Párisba és egyetemi polgár volt a Sorbonneon. Kifogástalan eleganciával öltözködött és részint egy konzervatív angol főnemes, részint egy intelligensebb parkettáncos benyomását keltette. Leveleiben soha nem hallgatott előadásokról és meg nem történt vizsgáiról számolt be kimerítő részletességgel. Dúsgazdag szülei bőségesen látták el pénzzel és Sándor nyugodtan mulasztotta egyik egyetemi félét a másik után.

... Maga mögött hagyta az ámuló hotelszemélyzetet és ment fel a szobája felé. Kedves barátja jött le a lépcsőn, Jankovics Ferenc, a köhida Jankovicsok közül a junior. Odahaza, mint úrvezetők, közősen hódoltak az autósportnak, de Páris, ez az országnyi város valahogy elválasztotta őket.

— Halló Feri! — kiáltotta Szirmay.

— Szervusz! Egy ügyvédhez jöttem ide. Bajok vannak a vizumom körül.

— Hová utazol?

— Newyorkba, pajtás. Egy kis hiba történt a vagyonnal. Tönkrementünk...

Sándor füttyentett, azután röviden így fejezte ki az ügyről támadt véleményét:

— Gyere be a szobámba és igyunk konyakot. — Pillanatnyilag Jankovics sem látott jobb kivezető utat szomorú helyzetéből és rövidesen együtt ültek Sándor szobájában ketten, illetve hárman, mert az üveg Hennessy-gyártmányt is nyugodtan a társasághoz számíthatom.

— Szóval, tönkrementetek?

— Úgy van. És nem tudunk sehonnan új alapot kölcsönkapni a talpraálláshoz.

— Miért nem fordultatok az apámhoz?

— Nézd, Sándor. Eddig szigoruan szót fogadtam az utasításnak, hogy tanulmányaid érdekében elhallgassam előtted a való helyzetet. Én azonban ismerem a te tanulmányaidat és most már azt tartom a leghelyesebbnek, ha te is számolsz a tényekkel: a mi szüleink együtt mentek tönkre. Az édesapád azt hiszi, hogy csak egy pár vizsgád van hátra és nem akar megzavarni a tanulmányaidban, ezért eddig titokban tartották előtted a helyzetet és előteremtették a pénzt, hogy tanulhass. De én tudom, hogy egymásután mulasztod az egyetemi fél éveket és abban a hitben, hogy még mindig dúsgazdagok vagytok, előkelően szóród szét ezeket a keserves pengőket...

... Sándornak egy arcizma sem rándult, de belülről valami jeges mozgás érzésével áradt szét a rémület a mellkasa közepéből. Mintha lehalkított rádióelőadást hallgatna, úgy érkeztek hozzá személytelenül a hangok.

— Vállalnom kell ezt a kellemetlen szerepet, hogy én mondjam meg: teljesen tönkrementetek velünk együtt. Csak a jó Isten tudja, hogy az apád, az a

Hős, milyen áldozatok árán küldi neked a pénzt, hogy kényelmesen és gondtalanul tanulhass...

A sok megivott konyak forrósága lassan, bizsergve ereszkedett alá a fejéből, hogy hirtelen józansággal, szörnyű nyomással jelenjen meg agyában a merev valóság.

... Meddig ült ott úgy, mit mondott még Jankovics? Nem tudta. Egy közeli templom harangütései riasztották fel halálos merengéséből, odament a tükörhöz és megnézte magát, mert úgy érezte, hogy hófehérre őszült. Nem őszült meg, de a haja kuszáltan állt szerte, mintha markolászott volna benne, a szeme eszelős tekintettel süppedt árnyékos üregébe...

Jankovics elaludt. Közömbös arca oldalt dőlve pihent a karosszék támláján. Most végignézte az ottthoni leveleket és minden grafológiai tudás nélkül is látta, hogy levélről levélre bizonytalanabb vonásokkal beszél hozzá a szeretett kéz és világosan érezte, hogy a tartalmuk nem morálprédikáció, hanem egy elmerülő, küzködő ember finoman lehalkított segélykiáltása. És ő közben még egy vizsgát sem tett le! Verni, rúgni, átkozni tudta volna magát és csak arra gondolt folyton, ezért meg kell bűnhődnie... ezért meg kell bűnhődnie. Nyolcszáz frank készpénze volt. Felvette a kabátját, a kalapját, körülnézett és néhány tárgyat tett az aktatáskába, a többi holmiját otthagyta a hotelszámlára...

... Körülnézett a szobában idegenül, elgondolkozva, mintha a multjától búcsúzna, nesztelenül felnyitotta az ajtót és kilépett az elhagyott folyosóra, azután sietett le... Esett és a szél hűvös cseppeket csapkodott az arcához, ahogy megállt a hotel kapujában. Valaki futott le a lépcsőn, Jankovics volt.

— Sándor!

Szemébe húzta a kalapját, kilépett a kapun és ment. Irtózatosan szégyellte magát, nem akart be-

szélni, nem akart magyarázni, nem akarta Jankovicsot látni és sietett. De a barátja hajadonfővel utána jött és megint kiáltotta: Sándor!... Futni kezdett és mikor hallotta, hogy a másik is fut, nekiiramodott, befordult a sarkon és rohant! Rohant! Még messziről, elhalóan hallotta a panaszosan hangzó kiáltást: «Sándor!» Aztán elmúlt minden emberi hang, csak az eső neszelt és a félelmesen zúgó szélben lengtek a lámpák, csikorogtak a cégtáblák.

III.

Lotti egy gyöngyökkel kivarrt papucsot vágott a szobalány fejéhez, azután leült reggelizni. A szobalány, ahogy általában a fejéhez vágott holmikkal tenni szokta, a papucsokat elhelyezte a garderobeszekrény legalsó polca alatt, majd lemérte a fürdővizet, hogy megfelel-e az előírt huszonnyolc foknak. Sándor ezalatt a szalónban ült és minden meggyőződés nélkül nézegette egymásután az illusztrált lapokat, majd beszólt a másik szobába:

— Lotti!

— Mondtam, hogy azonnal jövök, csak reggelizem, megfürdöm, ruhát próbálok és felöltözöm. — Ez a biztatás nem nyugtatta meg a várakozót, de mert a papucsdobálásban Lotti olyan demokrata volt, hogy nem tett különbséget báró és szobalány között, Sándor jobbnak látta várakozni. És mivel a türelem rózsákat terem, nem egészen másfél óra múlva megjelent Lotti rózsákkal himzett kimonójában, előkelően, mint valami díszpáva és kezét az összes reggeli krémek illatával csókra nyújtotta. Sándor a végén kezdte el mondanivalóját:

— Dolgozni fogok, Lotti.

— Hogy maga milyen vicceket talál ki néha!

— Hallgasson meg, drágám, nem akarok hosszú

Meséket elmondani, tehát sürgönyhájban, szüleim
tönkrementek, vagyonom nyolcszáz frank. Adjon
nekem egy év időt, én újra visszaszerzem azt, ami
elveszett és eljövök magáért.

— Nem értem, hogy mit kér.

— Ne töltse be a helyemet egy évig. Úgy tudom,
hogy a kereskedők az ilyesmit opciónak nevezik.
Maradjon hozzám hű.

— Az opcióba még belemennék, de a hűséggel
nagyon megköti a kezemet. Higyje el, én szeretem
magát, Sándor, de a váráshoz nem csak szeretet, ha-
nem tőke is kellene.

Miután Lotti belátta, hogy kísérletei a sírást ille-
tőleg sikertelenek, egy mély sóhajt intonált és lehaj-
totta a fejét, miáltal hasonlatossá vált egy Louvre-
ből közismert mitológiai festményhez. Sándor el-
ment és maga sem tudta, hogy miért, határozottá
vált benne az a tudat, hogy Lotti eddig már sokszor
megcsalta.

Mindenfelé rikkancsok kiabálták az utcán: «Bes-
tiális kegyetlenséggel megölték és kiraboltak Bian-
courtban egy özvegyasszonyt!»

Elhatározta, hogy vakon belerohan a sorsába. El-
utazik valahová, mindegy, hogy hová, csak el Pá-
risból, csak nem Magyarországra. És ha éhenhal, ha
elzüllik, csak a megérdemelt végzet éri utól. És már
olcsó cigarettát vett és már állva reggelizett egy
bisztróban és már el is kezdte nagy buzgalommal a
szegény emberek életét, avval a túllendületes kez-
deti energiával, ami a határozatlan egyéniségű, kép-
zelődő embereket annyira jellemzi.

Tehát el Párisból! Vett egy ujságot és kiment a
legközelebbi pályaudvarra. A pénztárosnő mélysé-
gesen meglepődött, mikor így szólt be az ablakon:

— Kérek százhusz frankért egy jegyet.

— Hová?

— Mindegy.

A jegyre rá volt írva: Lyon—Perach.

... Még nem szokta meg az erős cigarettát és szé-
dült a feje. Azután kibontotta az újságot és meg-
próbálta figyelemmel kísérni a biancourtí dráma
egyes részleteit... Egy féltékeny motorszerelő, aki
az anyósát okolta családi tragédiájáért, éjjel ráron-
tott az öreg asszonyra, több fejszeccsapással megölte
és elvitte magával az anyós ötezer frank készpénzét,
középtermetű, haja dióbarna, ovális arcú, utoljára
börkabátban látták...

... Emberek szálltak be, azután fűtyültek és
ahogy a lassú indulásban elosont mellette Páris,
érezte, hogy közeledik feléje egy zavaros, ismeret-
len szürke gomolyag, amiről ijedt bizonyossággal
sejtette, hogy az Élet.

IV.

A báró útikálváriája nem tartozik szorosan véve
történetünkhöz, tehát csak röviden regisztrálom,
hogy megérkezett Lyonba, ahol rövidesen elfogyott
a pénze. Fillér nélkül kódorgott az aránylag zajos
és forgalmas Bellecouron, ázott és fázott a keze,
tisztátlan gallérja szinte fojlogatta, mert a szükség
nála is először a higiénia törvényeit bontotta meg.
Hosszú, hosszú kisvárosi körúton bolyongott, te-
hetetlenül és szomorúan nézve jobbra-balra. Ahogy
bealkonyodott, maga nem tudta miért, elindult a
Fourvière-re. Ez egy hegy volt, ahová meredek, rossz
szerpentin-utak vezettek fel.

Innen fentről még szomorúbb, még lehangolóbb
volt ez a rengeteg város, a háborgó két folyóval, a
színtelen házak között ágaskodó gyárkéményekkel,
közepén egy nagy lapos gyakorlótérrel. Egy lélek
sem járt arra, az erősödő eső félelmetesen neszelt

a régi római sirokra és Agrippa köfejére, amit egy vén jezsuita ásott fel az ókorból... Leült egy padra és elaludt...

... Csuromvizesen ébredt fel. A zsebébe nyúlva, szétmállott cigaretták között kaparászott az ujjja. A mellette lévő templom egyik árkádja alól hatalmas, barnaarcú ember emelkedett fel. Sándor nyomban látta, hogy «szintén» csavargó. Az idegen megszólította:

— Honnan jön?

— Párisból, — felelte sipoló, szinte hangtalan rekedtséggel. Az eső elállt, de a felhők ugyanolyan piszkosszínű mozdulatlansággal terpeszkedtek a város felett, mint tegnap. A barna ember régi csavargó volt, tapasztalt és fölényes, aki Sándorban nyomban megsejtette a tehetetlen kezdőt. Együtt mentek lefelé a serpentinúton, kegyeskereskedések, koldusok és zöldségárosok sora között.

A csavargó, vagy ahogy Sándor elnevezte magában: «a barna ember» biztatta, hogy majd elmennek koldulni. A Tilsitti-parton, szemben a zsinagógával, leültek egy padra és beszélgettek:

— Lemegyek Marseillesbe munkát keresni. Kikötőben mégis könnyebb. Maga nem jön? — kérdezte a barna ember.

— Én csak terhére lennék. Nem tudok koldulni.

— Azért csak jöjjön. Az is ér valamit, ha az ember nincs egyedül. — Sándor most az átélt testi és lelki kínoktól abba a filozófiai stádiumba jutott, amikor az ember kezdi már sejteni, hogy mindenképpen csak van valahogy, a lénye érzéketlenül igazodik sivar, új életformákhoz és már azon vette észre magát, hogy ernyedten bandukol az országúton, a csúszós latyakban, a barna ember mellett és több kilométert tetlek meg Avignon felé.

Kora reggel érkeztek Marseillesbe. Az elhagyott utcán alig lézengett egy-két járókelő. Rongyos ősz ember sietett el mellettük, hosszú drótra fűzve nagy csomó ráját vitt, amelyek, mint hófehér tüdők csüngtek alá rezegve.

— Itt a dokkon majd könnyebben kapunk munkát — mondta a barna ember biztatóan. Egy hosszú utca végén már le is értek a dokkokra. Sándor még mit sem tudott arról, hogy a dokk egy külön, furcsa kis ország, mesterséges toldaléka a földnek a szabad tenger felé, szokásai, szabályai törvényszerűek, bár csak hagyományok, de épp olyan kötelezőek, megszeghetetlenek, mint hajdan az ősrendeteg le nem írt törvényei voltak. Mindenható ura a dokknak a Társaság, láthatatlan, ismeretlen, inkább fogalom, mint valóság és azokban a hatalmas kőépületekben székel, amelyek fölé aranyozott betűkkel áll kiírva: «Transatlantic», «Mediterraine»... Ő adja a munkát, a betegséget, meteorológiai jelentéseitől függ a napi kenyér sorsa. Ez a rengeteg, döbbenetes reális látvány: acél, beton, szénkupak, óceánjárók, láncok és ládák, egész utcák, bérházak, autógarázsok, minden ráépítve a tengerre, mesterséges talajra, gránittal kiverve, aszfalttal leforrázva, lüktető roppant zajban: ez a dokk!

Elértek a Place de la Jolietterre. Itt gyülekeznek a munkások. Hatalmas térség, se fű, se fa nincs rajta, a földje fekete és keményre taposott.

Jönnek a munkafelügyelők. Itt nem szokás tolongani, jelentkezni, mindenki áll nyugodtan. A barna embert felvették, de Sándornak még mindig túlságosan finom külseje van, fitymálva elhaladnak mellette. A barna ember csak ennyit mond:

— Este a menhelyen! Rue Forbin 41, — és ment

És Sándor egyedül maradt. Kimerülten kószált az utcákon... A rikkansok lelkendezve harsogták, hogy a rendőrök nyomában vannak a biancourt-i tettesnek...

VI.

Rue Forbin 41. Hatalmas, kórházzsínű épület.

Esős időben, mikor a targoncák, a ládák és a daruk ázottan sivárkodnak, a kikötőben nincs munka. Egymás mellé terelt óceánjárók beláthatatlan acél-nyája, kialudt kéményekkel, néptelen, ázott fedélzetekkel, pihenni látszik a basínekben, mint a kárámban telelő lábasjóság. Ilyen napokon az utolsó ágyig megtelik az Asile.

Sándort az undor és a sírás fojtogatta és elcsigázottan az éhségtől, nem volt képes az ingyenleveshez hozzányulni. Fent a hálóteremben nyomoruságos lelkiállapotával lefeküdt egy keskeny, hosszú matraca és szeretett volna meghalni... Kialudtak a lámpák, csak egy letakart körte ég homályosan és halvány fénnel glóriázza a szemközti falon megfeszített Krisztust, ahogy tárt karjai között lecsukló, megdicsőült arkifejezése haldokló, bölcs mosollyal virraszt e tizedrangú élők álombamerülő nyomorusága felett. Valahol sóhajtanak... Valaki köhög... A mellette lévő ágyban tíz köröm serceg a szakadatlan vakarózásban... Milyen multak és jövőtlenségek között rugja itt utolsó reflexgondolatait a sok tetszhalálba induló öntudat?...

... Egy lélekharang szomorú csilingelése jelenti be a valóságot, mely, ime, félhatkor valamennyi alvóra és minden álomra könnyörtelenül elérkezett. A pokróc-szemfedők megmozdulnak... Mindenki felkel... Egymás mögé igazodva indulnak le a lépcsőkön... A libasor kiér az uccára, szétrajzik, a tüdők tágnak, a hangok erősödnek, hajnal van! A dokkok felől friss tengerszagot hoz a szél, hajósziréna búg!...

Sándor már huszonnégy órája nem evett. Többször ismételt magában két merőben idegen hangzású szót: «dolgozni fogok... dolgozni fogok...»

És ment... A nap már szinte merőlegesen tűzött, ahogy déli irányba haladt és Sándor csak vánszorgott, szédelegve, gerendák és kötélesomók között bukdácsolva, tikkadtan, ernyedten, szinte kilógó nyelvvel, kevés, lázas vére mintha két ököllel döngetné belülről a halántékait apró pontok, táguló színes karikák táncoltak a szeme előtt, valami zúgott a közelben, amit nem látott, valami mozgott előtte, amit nem hallott, stráfkocsik, házak, horizont, tenger lassú forgással keringtek körülötte, de csak ment megcsukló térdekkel, ataxiásan, furcsa sietéssel, mint aki szeretne már megérkezni valahová...

... Egy nyers hang rivallt rá: «Travaill?!» És vitték dolgozni. Nem is tudta, hogy hol és hogy, egyszer csak rajta volt a zsák. Ahogy ráhelyezték, a szörnyű súly szinte a földig préselte, úgy érezte, hogy egy pillanattig sem lehet elviselni, hogy keresztülbukik fején a zsák és eltöri a csigolyáját. «Vitt! Vitt!» vijjogott rá az egyik contremetre és mintha raffinált boszorkánypróbát végeztetnének vele, egy keskeny padlón kellett felimbolyognia a veszteglő hajó peremére. És mikor levették róla a zsákot, olyan könnyű lett az irtózatosságot nélkül, hogy meg kellett fogódznia... Később már nem érzett semmit, elmúlt a tudatából idő és tér, már nem is látta a zsákot, hanem ez a szörnyeteggé elevenedett teher hurcolta őt maga alatt védtelenül, tehetetlenül, ájultan, hová? meddig?... azt csak az Isten tudja és talán a Társaság...

... A villany kialudt... Valaki hortyogott. Úgy fájt egészben, mint egyetlen nagy seb és mint két hosszú sor ravatal: mozdulatlan testek pihentek a glédában álló ágyakon, ámpolnaszerű homályos világosságában a menhely gyenge éjjeli körtéjének, amely árnyékok

Kal satírozta a lakarókra kirajzolódó puha, misztikus emberi körvonalatokat... Forró volt és fáradt és mégsem tudott mindjárt elaludni... Furcsa szavak jutnak az eszébe: parkett... Galsworthy... tango... Lotti...

... Olyan valószínűleg, hogy mindez most is van valahol, azon felül, hogy zsákok vannak, amelyek az állat a mellsontra préselik terhükkel és furcsa, kaszáló lépésekre készítetik az embert... Jóleső zsibbaság kúszott fel a térdein, szemhéjai súlyosodtak, bizsergve, lassan süllyedt... süllyedt... és álomba búcsúzó pillantással még látta, hogy szemben vele a Megváltó őt nézi...

VII.

Egy hét múlva már alig különbözött valamiben a többi munkástól. Volt sapkája, kék vászonruhája, a bőre lebarnult, a tenyere kérges lett és délutánoként beült a régi kikötő valamelyik kávéházába a munkások közé kávé inni, vitatkozni.

A barna ember megkereste délután:

— Tud maga autót vezetni?

— Jól értek az autóhoz.

Egy húsarugyár keresett soffőrt a camion számára. Camionnak hívják a kisebb teherautókat.

— Persze, írásokat kell szerezni valahogyan — világosította fel a barna ember. — Tudok valakit, aki heti harminc frankért francia személyazonossági és hajtási igazolványt szerez.

Aki még nem járt nagyvárosok alvilágában, kikötőben, az nem tudja, hogy milyen fogalmat képvisel ez a szó, hogy «írás». Hogy mit jelent egy útleve, egy úgynevezett húszfrankos cart d'identité, ami munkavállalásra jogosít. Élet, halál, toloncolás, börtön, éhség, mindez írásoktól függ. Másnap Sándor már formailag is átalakult és Roger Durieux néven francia teherautósoffőr lett.

És zötykölt egész nap a teherautójával, kőcosan, olajos ingében, lármától, egyhangú ténykedéseitől kábultan és fogalma sem volt arról, hogy tulajdonképpen mi az értelme ennek a dübörgő, süket vágatásnak, lüktetésnek, szenvedésnek és akarásnak, szóval az életnek...

VIII.

Mindaz, ami idáig történt, közvetlen következménye volt annak, hogy Sándor röviddel éjjel előtt ásitott egyet Párisban. Azt hiszem, ezek után merész lenne leszűrni azt a tanulságot, hogy életünkben lehetőleg ne ásitunk, annyit azonban nyugodtan megállapíthatok, hogy életünk fontosabb eseményei a látszólagos okokon kívül tulajdonképpen ellenőrizhetetlen semmiségekre vezethetők vissza. Ilyen alapon okoskodva, jelentem az olvasónak, hogy elérkeztünk e regény második nagy horderjű eseményéhez:

Bourgeois köhintett!

Bourgeois sóffőr volt és alkoholista. Úgy az ivást, mint az autóvezetést élethivatásának tekintette, de fegyelmezett és ökonomikus lény volt, aki a kétféle ténykedést mindig időszerűen művelte és munka közben nem ivott. Azt hiszem, felesleges megjegyeznem, hogy viszont ivás közben nem dolgozott. Így történt, hogy hosszú esztendőkön át fennakadás nélkül vezette az autót és úgyszintén fennakadás nélkül a sárga földig itta le magát minden éjjel. A szóbanforgó délutánon azonban köhintett és elhatározta, hogy torkának ezt a rendellenességét egy rendellenes cselekedettel fogja ellensúlyozni és munka közben megivott egy pohár gint. Az emberi természet gyarló voltában rejlik az a szomorú igazság, hogy a legcsekélyebb eltérés egy erkölcsi rendszertől gyakran sorozatos kisiklásokat von maga után. Így esett meg, hogy Bourgeois nemcsak egy pohárka gint ivott meg. Nem tudom pontosan a po-

hárkák számát, de az a tény, hogy Bourgois szemén határozottabb kontúrokat vettek fel a vérerecskék s tekintelét enyhe borulattal fátyolozta be a nála jellegzetes mélabú, ami arra enged következtetni, hogy a pohárkák száma aggasztóan sok lehetett. Ezért csodálkozott, mikor később gazdájával együtt az autót vezette, hogy a különben oly nyugodt marseillesi házak kissé idegesen viselkednek.

Egyszerre a járókelők arra lettek figyelmesek, hogy a remek Peugeot-kocsi felsétál a járdára s csörömpölő üvegek között egy hentesüzlet kirakatának kellős közepén fékez. A hentes még az is joggal lepte volna meg, ha gyalogos ember lép be az üzletébe a kirakatüvegen keresztül, képzelhető tehát, mennyire elképedt, midőn egy szórakozottnak látszó soffőr autóstól rohan a boltjába. Bourgois a történetek után nem volt abban a helyzetben, hogy kimagyarázza magát a hentes előtt, mert a kirakatüveg cserepei és a reá hulló állványok igen súlyos folytonossági hibát idéztek elő a fején, úgy, hogy nyomban kórházba szállították. A kocsiiban ülő idősebb úr érthető zavarral ült a hentesüzlet kirakatában, talán érezte, hogy mennyire stílszerűtlen látvány lehet a leomlott füstöltek között.

Sándor eddig a járda mellett vesztegelő «camionja» üléséről érdektelenül szemlélte a történeteket. A rendőr felszólítására azonban ő is beült a kirakatba a volán mellé és a tömeg segítségével visszalavírozta az autót az úttestre.

A kocsiiban ülő úr, hatalmas ősz ember, aki leszámítva némi zavart, szinte színpadi hidegvérrel viselkedett egész idő alatt, most megkérte Sándort, hogy vigye el autójával a Cornich Promenade-on lévő villájába. Sándor a melléje rendelt kihordólegényre bízta teherautóját és elindult a Peugeot-val. Szép, angolkertes, krémsárga színű családiház előtt álltak meg és a tulajdonos, miután ötven frankot adott át, megkérdezte:

— Szokott maga inni?

— Nem iszom soha.

— Jelenkezzen holnap délelőtt «civilben» és hozza el az okmányait. Keresse itt doktor Fricket. Jónapot.

A jelzett időben megjelent a villában Sándor és kereste doktor Fricket. A villa halljában fogadta őt doktor Frick, egy lányosképű, pedáns, hivatalos fiatalember. Futólag belenézett az írásokba.

— Kérem, várjon itt — mondta, otthagyta Sándort és egy duplaajtón át bement valahová. Ebben a pillanatban egy vidám, csengő hang szólalt meg magyarul:

— Délután a Palais Longchampba megyek! — és ahogy hirtelen visszafordult az ajtóból, ahonnan hátrafelé beszélt, ott állt Sándor előtt egy fekete lány. Egy magyar lány! Mikor észrevette, hogy a soffőr visszahőköl, felületesen odaszólt franciául:

— Vár valamit, monsieur?

— Soffőrnek jelentkeztem.

De a lány már szinte kérdéses közben tovább haladt, átsietett a szobán és egy másik ajtón kiment. Sándor egy másodpercig döbbenten állt: magvarok!... Azután az volt az első gondolata, hogy itt akkor sem vetné le az inkognitóját, ha történetesen nem hamis papírokkal járna Marseillesben.

IX.

Pogány István gróf istállótulajdonos volt. Az év nagy részét Párisban, Marseillesben, vagy a Rivierán töltötte. Felesége nem volt. Irén, a lánya minden útjára elkísérte, de őt nem érdekelte a lóverseny, csak az édesapját gyámolította, kényeztette elhunyt anyja helyett.

Pogány gróf hatalmas vagyona már a múlté volt. Azért még mindig maradt annyija, hogyha a verseny nem lett volna szenvedélye, kis földbirtoka, tőkéje ele-

gendő lett volna a nyugodt, gondtalan életre. A gróf kíséretéhez tartozott dr. Frick, aki Boroszlóbból származott és az a fajta hüvös, elegáns, németes típus volt, amelyik lélektelen pedantériával éli le az életét. Rajta kívül csak Kribil kísérte el minden útjára a grófot. Kribil zsoké volt, több alkalommal vitte elsőnek célba a gróf lovait és európai hírnévre tett szert a gyepen. Mint általában a zsokék, feltűnően görbelábú, csenevész természetű emberke volt. Tövisesre nyírt haja elől hegyesen ékelődött alacsony homlokába, majdnem az orra tövéig és rettentően nagy fülei tuberkulotikusan elálltak, a hangja vékony volt és rövid szavakkal fejezte ki magát. Hogy ne hízzon, kerülnie kellett a jó falatokat és itallal kárpótolta magát.

Sándor látszólag könnyen illeszkedett bele ebbe az új környezetbe, de hogy belülről, lelkileg és idegileg képtelen volt megbarátkozni a helyzetével, azt talán felesleges is megjegyezni. Inkognitója még szorosabban tapadt rá attól, hogy honfitársai és rangjabeliek között van ilyen alárendelt minőségben. Hogy körülötte magyarul beszéltek, hogy róla is magyarul tettek megjegyzéseket és mindebből egy szót sem érthetett és soha egy magyar szót ki nem ejthetett, fantasztikus, izgalmas és fájdalmas is volt számára. Sokszor ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy hirtelen megszólaljon a gazdái előtt. Az öreg gróf, akinek a leereazkedésében talán még több gőg volt, mint a fölényében, szemmel láthatóan szívesen látta Sándort az alkalmazottai között. Irén elnézett felette. Viszont Sándor belészeretett. Először életében volt igazán szerelmes, a szónak abban a legőszintébb értelmében, amellyel az ember csak ritkán érez és ilyenkor mintha egy gyermekkorától világosan megálmodott elképzelése öltött volna testet, minden ambíciója, reménye, kilátása egy nő bíráshoz fűződik. Egyszer hallotta, amint Irén azt mondta az apjának:

— Érdekes, én ezt a soffört még nem láttam mosolyogni.

— Valószínűleg ritkán van jókedve — mondta a gróf és tovább dúdolgatott magában, mert az volt a szokása, hogy gondolkodás közben dúdolt. Talán egy héttel később váratlanul megkérdezte a soffört:

— Maga gyászban van, Roger?

— Nem, gróf úr.

— Hát akkor majd legyen szíves és mosolyogjon egyszer, ha nem esik neheze — mondta barátságosan és bement a házba.

X.

Vasárnap elhatározta, hogy megpróbál a barna emberre rátalálni. Lement a Cannebièren, áruházak, bankok és utazási irodák mentén a régi kikötőig, amely olyan volt, mint egy négyszögletű tó, csak az ég felé meredő, hatalmas vastraverzek között közlekedő kompa adta meg a kis mesterséges öböl tengeri kikötő jellegét. A térségén, amelybe a Cannabière ágazott, üvegfallal körülépített kávéházteraszok közönségét kutatta végig a szemével, de nem látta a barna embert. Innen indulnak ki hegynek fel a kikötőváros valószínűtlenül szűk utcái, melyekben egy madagaszkári falu dohos, ódon, túlszűfolt légkörében élnek a kikötő lakói.

A nap csak a déli órákban, midőn merőlegesen tűz az égről, bocsáthat rövid ideig néhány sugárkévet a házak közé, ezért, míg a gyéren elhelyezett esti fények elő nem pislákolnak homályos üvegházaik mögül, állandó rosszszagú alkonyat ül meg mindent. Zöltséget, ruhát, halat, gyümölcsöt, közszükségleti cikkeket árulnak itt a világ minden fajtáját és nemzetiségét képviselő vásárosok, kofák, orgazdák. Az utcák legfelső pontjain állandóan működnek a vízcsapok és kis zuhagok száguldoznak lefelé, a járdák mentén sebessodrú erecskékké keskenyedve, zöltség, csigahéj, pléhdoboz,

gyümölcs és millióféle hulladékokkal rohannak tova. Egy ezerféle idiomával karattyoló tömegben rikácsolás, targoncanyikorgás, halbűz, a lecsapódó mészáros bárd, lacikonyhák olajfüstje; szagok és hangok ezerszólamú dús szimfóniájává egyesül. És ezen a himlő helyes oldalán látta most meg csodálkozva és szorongva az élet arcát a báró. Már nem is a barna embert kereste, már saját magát kereste, úgy, ahogy Párisban elveszett önmagától, léhán és az élet felszínén halászgatva, a pillanattal kihunyó kedvtelések rózsaszínű taván... Egy kéz nehezedett hátulról a vállára. A barna ember volt. Haladtak a zsvajban és harsányan társalogtak.

— Ide hallgasson, volna egy ajánlatom, ami esetleg mind a kettőnket gazdaggá tehetne Montecarlo közel van ide és ha lenne némi tőkénk a játékhoz, megpróbálnám a szerencsét. Álmatlan éjszakákon kigondoltam egy szisztémát, amely majdnem biztos... — mondta Sándor.

— Mennyi pénz kellene ehhez?

— Három, négyezer frankkal meg lehetne kezdeni és nyerhetnénk esetleg négy-ötmillió frankot is. — A barna ember zsebredugott kézzel megállt és maga elé nézett:

— Meg fogom szerezni a pénzt.

— És hol kapom meg?

— Legyen pénteken délben a tőzsde előtt.

... Másnap színházba vitte Pogány grófot és a lányát. Csendes utcán vitt az útjuk, tisztán hallotta háta mögött a magyar beszédet:

— És ha lemarad a Delej? — kérdezte Irén.

— Ki van zárva...

— De hiszen Párisban lemaradt.

— Nem akartuk, hogy győzzön. Ha Delej Párisban győz, akkor most nem fizetne tizenhatszoros pénzt és én nem kapnék egy millióra tizenhatot. Egy régi terv

utolsó lépése a pünkösdi verseny. Vigyáztunk arra, hogy Delej szakértő előtt ne lovagolja ki az igazi formáját.

— És ezt szabad?

— Én négyszer mentem tönkre és mind a négyszer kevésbé becsületes eszközök áldozata voltam. A turfon tulajdonképpen ez az istállók mögött folyó harc az igazi küzdelem.

— És elhelyezted már a tétet?

— Hogy képzeled? Óvatosan, több helyen és verseny előtt egy nappal fogom lefogadtatni valakivel Nizzában. Ennyire óvatosnak kell lenni, mert ha a bukmékerek észreveszik, hogy erősen játszanak egy lovat, esik az odsz és nem adnak egyre tizenhatot...

— Irén idegenkedve hallgatta. Az autó megállt a villa előtt...

XI.

Egy délelőtt váratlanul megérkezett báró Trimóczi Lajos, az exkluzív bálokról közismert Loló az ő egyéni férfibájával. Kövér, gyerekarcú fiatalember volt, túlvadám és feltűnést kedvelő, aki állandóan azon fáradozott, hogy szellemes ember hírében álljon, ezért harsogóakat kacagott a saját tréfáin. Pogány gróf vendégül látta a villájában. Úgy látszott, hogy régebbi heves udvarlását folytatta azonnal és Irén szívesen fogadta a társaságát, de inkább mulatságból, mint érdeklődésből. Sándor kínjai megsokszorozódtak. Féltekeny volt a báróra.

Egy reggel a tennispályára vitte őket. Összeszorult a szíve, ahogy elnézte a hófehér ruhákat, lendülő raketteket. Gyermekkorra óta nagyon szeretett tenniszezni. A pályával szemben az autó mellett állt egy bódé, ahol frissítőket árultak. Ide jött játék után Irén és a báró. Sándor a volán mellett ülve, minden szavukat hallotta, ahogy magyarul beszéltek, ők viszont

abban a hitben, hogy a mellettük ülő soffőr francia, nyugodtan társalogtak a legitimebben:

— Ne tréfáljon velem, Irén — mondta Trimóczy. — Szeretem és boldog lennék, ha feleségül vehetném.

— Már mondtam, hogy most még nem tudok válaszolni.

— Nem való magának ez a túl változatos élet. Én nagyrabecsülöm Istvánt, de nyugtalan ember, hazardőr és éppen azért, mert zseniális, állandó veszélyben forog a vagyona.

— Én bízom az apám terveiben — hazudta nőbilitasan.

— A lóverseny már nagyon okos embereknek vitte el mindenüket.

— Akkor még mindig ráérek férjhezmenni — mondta Irén féltréfával. Loló nagyon elkomolyodott. Mikor az autó hazafelé vitte őket, újra rátért a témára:

— Meg lehet győződve róla, hogy mindig boldogan fogadom, ha nekem nyújtja a kezét.

— Ma patetikus hangulatban van, Loló.

— Mindig, ha magával vagyok.

Loló aznap délután nagyon csunyán viselkedett. A kertnek egy fákkal fedett részében meg akarta csókolni Irént. Irén, talán először életében tett egy durva mozdulatot, midőn eltaszította magától a heveskedő bárót és megvetéssel mondta:

— Úgy látszik, nem szabad tréfálni magával. Vegye tudomásul, hogy terhemre van a szerelmével és soha sem leszek a felesége.

A soffőr nem látta a történeteket, de mikor előjöttek, a két arcáról leolvasta, hogy körülbelül mi történt. Útközben valahogy kibékültek, Loló mentegette magát, Irén tréfával enyhítette a bántó elutasítást, úgy, hogy egy óra múlva nyoma sem látszott a történeteknek, csak a nagyon figyelmes szemlélő vehette

észre, hogy Loló iréfálkozása, gyengéd modora, már nem fakad szívből.

Később sokszor kerültek egymás mellé Irén és Sándor, mert a grófnő szorgalmasan tanult autót vezetni és ezért legtöbbször Sándor mellé ült a soffőrülésre.

Irén egyszer elhatározta, hogy leereszkedik hozzá. A soffőr éppen egy utcára hívta fel alázatos tisztelettel a figyelmét a grófnőnek, amely utca ama soffőri nevezetességgel bírt Marseillesben, hogy tilos volt rajta behajtani. Ebből az alkalomból a grófnő így szólt:

— Maga marseillesi, monsieur Roger?

— Nem.

Meghökkenett ettől a rövid választól. Fantasztikusnak tűnt előtte, hogy a soffőr elutasító is lehet vele szemben. A grófnő közömbösséget erőltetve, elfordult. Sándort kaján vágy fogta el, hogy kikökkentse Irént látszólagos közönyéből.

A lejtősödő, nagyforgalmú utcán fokozott sebességgel, egyenesen nekizúgott egy eléje kanyarodó villanyosnak... A kalauz rémülten érezte, hogy későn fékez, egy öreg bácsi két kézzel a fejéhez kapott... Irén ösztönszerűen, görcsösen karolta át a soffőrt és az utca minden mozgalma megállt egy másodpercre, ahogy a négy kerékték felsikoltott és a kocsi rövid csikorgással csúszott valamelyest, majd közvetlenül a villamos előtt letapadt az aszfaltra. Egy másodperc múlva már tovább morajlott az utca. Sándornak illatos lehellet csapott az arcába s a nyaka köré fonódott kar ernyedten, megszégyenülten hullott le. Közömbösen mondta:

— Nyugodt lehet grófnő. Ezzel a pompás amerikai fékkel nem történhet hiba.

Irén nyers haraggal ellensúlyozta előbbeni gyengeségét:

— Ilyen tempóban nem lehet menni a városban! Ez nem fordulhat elő egy jó sofförrel!

Sándor csendesen, de lenézéssel felelt:

— Ha nem lennék jó sofför, akkor most egyikünk sem maradt volna életben, grófnő.

— Kérem, ne vitatkozzék velem!

— De vitatkozom! — mondta kihívóan és először nézett élesen a szemébe Irénnek. Irén elhalványodott, elfordította az arcát és orrcimpái remegtek a felháborodástól.

... Ebéd után Sándor levette a bőrkabátot és felment a grófhöz. Tudta, hogy azonnal elküldik. Mind-egy. Így kellett tennie.

— Mit óhajt, Roger? kérdezte a gróf.

— A grófnő bizonyára szólt...

— A lányom? Nem mondott semmit. — Egy pillanatig nézte a soffört, várt, hogy mond-e valamit, aztán tovább ment és szokása szerint dúdolgatott.

XII.

A kikötőnegyed hegynek siető utcáit legmagasabb pontjuknál keresztbe szeli végig a Rue de la Mure, a kikötő páriáinak Montmartreja, Kurfürstendamija, Broadwaya és Ringje egyszemélyben az örömek és mulatságok utcája, egy ócska, kopott, sokszínű világítású, zajos, keskeny utca, ahol ma is valóságos életét éli a ponyvaregényekből és mozivásznakról ismert valószínűtlen világvárosi bűnök legszélesebb skálája: orgyilkosok, kábítószer-csempészek, leánykereskedők és légionisták, akik csapatostul vonulnak fel duhajkodni a közeli Forte Saint-Jean citadelláiból. A Rue de la Mure mindkét oldalán kis bárók vannak egymás mellett, színes gyöngyfüggöny bejárók mögött citerák, keleti sipok, hegedűk és dobok bábeli kakofóniája szüremlik egymásba végig az ut-

cán. Lampiónok, vörös bárpolcok, gyékények és mindenféle színű nők teszik exotikusá ezt a környéket.

Kribil, a zsoké, ha csak tehetette, itt töltötte el az éjszakát. Mestersége és keresete után ott lett volna a helye, a belváros kávéházaiban, de őt különös hajlamai ide vonzották, ebbe a furcsa, mocsárgözös, színes sárba, ahol az italok egyformán durvák, olcsók és rosszízűek voltak. Egy magas bárszéken ült, absintot ivott és tompultán merült bele a zsvajba. Mellette egy kövér, bozontoshajú távolkeleti nő ült, vastag hizelgéseket mondott Kribilnek és ölelgette.

Éjfél tájban egy előkelő külsejű finnyás ember jelent meg a bárban. Idejébe került, amíg érzékei annyira hozzászoktak e kaotikus benyomásokhoz, hogy jövedele céljával tudjon foglalkozni. Miután körülnézett, egyenesen Kribilhez ment, karjánál fogva el-lódította a szerecsen hölgyet és odaült a helyébe.

— Jó estét! — mondta és mereven a szemébe nézett Kribilnek. A zsoké visszanézett rá, bárgyú tekintetének minden kutató ravaszságával.

— Maga harminc éves elmúlt, nem soká lovagolhat már. Egy üzletről van szó, amivel végkép a gazdag emberek sorába kerülhet.

— Link dolgot nem csinállok — mondta a zsoké.

— Ezen a versenyen maga mindenképpen csak link dolgot csinálhat. Mindenképpen csalás, amit csinál. Már pedig, ha valaki csal, azt azért teszi, hogy mennél több haszna legyen belőle.

Kribil nem tiltakozott, kifejezéstelenül bámult a padlóra, a szembogara már felfelé rezdült a pillái mögé és nyirkos, hideg keze anélkül, hogy arra nézne, révedezve nyúlt egy újabb teli pohár után. Bár magyarul beszéltek, doktor Frick, mert ő volt az új vendég, halkabbra transzponálta a hangját, mintha nagy titkot közölne:

— Csodálatosan szép a grófnő. — A múmia arc
összerándult, a bágyadt szemek alattomos gyanak-
vással néztek oldalra és felfelé doktor Frickre, aki
nagyot kacagott és megveregette a zsoké vállát:

— Látom én azt régen barátom, hogy maga halá-
losan odavan azért a remek nőért, akire még ránézni
sem tartja logikusnak... Pedig a gróf mindenét ma-
gának köszönheti és kicsoda maga náluk? Cseléd!...
Maga összelovagolt nekik egy vagyont és ez a fehér
páva keresztül néz magán, mint egy ablaküvegen...
Az életét kockáztatja értük, a csontjait löri össze,
hogy ők duskáljanak a pénzben... Nézze, ott a tulsó
oldalon ül a soffőr, még ő is külön ember a háznál,
mint maga... Vajjon ki lehet az a barna ember,
akivel beszél?...

... Sándor átvette a négyezer frankot:

— Köszönöm. Bizzon bennem. Érzem, hogy az
élet adósom pár százezer frankkal...

— Nézze azt a két embert, nem ismeri őket?

— Dehogyan. Az egyik a gróf titkára, a másik
a zsoké. Vajjon mit csinálnak ezek együtt?

A citra és a síp nyekergett, éleshangú köveket
ütöttek egymáshoz, gőz, füst, röhej és lárma telepe-
dett a helyiségre... Kribil már alig látott, mintegy
gépiesen hallgatta a titkár gúnyos szavait:

— Aztán látod, te buta Kribil, végül, ha megöreg-
szel, majd adnak neked valami kegyelemkenyeret...
amiért alázatosan előszobázhatsz havonta.

— Mit akar?!... Ne lázítson, hanem mondja ki,
mit akar!

— Ha pünkösdkor lemarad a Delej, gazdag ember
lehetsz, mert ötmillióval megfogadná neked valaki a
Menelausz II-őt...

Frick, mint maga az ördög suttogta egész közel-
ről, bántó gúnyjal:

— Milliomos leszel és ők koldusok.

... Csrrr! Kribil markában összeroppant a pálinkáspohár, cserepek zuhantak a földre és a nyirkos, hideg kis tenyérből sűrű, fekete vércseppek hullottak az abszint-tócsába...

— Menjünk innen valahová... — mondta rekedten Fricknek és az arca olyan zöld volt, hogy szinte világított.

XIII.

Hirtelen sűrű, zuhogó, viharszerű zápor paskolta végig az utcákat, negyedóránként változott az ég arca, hol derült kékre, hol tragikusan sötétre. Néha a nyár órákra eltűnt és a nyílt tengerről begomolygó köd burkolta fojtogató homályba a várost. Ehhez az időhöz stilszerűen érkezett meg a grófi villába Poli, a szeszélyes, össze-vissza fecsegő bohém úrlány. Irénnel való barátsága, a keszthelyi zárdában eltöltött tanulóévekben szövődött. Tulajdonképpen szegény lány volt, régi bécsi katonacsalád gyermeke. Az apja vezérkari ezredes, régen meghalt és Poli egy rokonuknál lakott Párisban, iparművészetet tanult. Nem volt kimondottan szép, sőt, a nyári idény alatt néhány szeplő is dísztelenkedett pisze orra körül, de kedvességével, természetes bájával, kedvence volt a társaságoknak.

— Te! Óriási titkaim vannak! — kezdte első napon, miután egyedül maradtak.

— Gyere, körülviszlek autón a városban, közben elmeséled.

A sofförnek csak ennyit mondtak, hogy vigye őket a főbb útvonalakon. Ellátták magukat cigarettával és csokoládébonbonokkal, azután megkezdték a „gyónást“. Természetesen magyarul, hogy a sofför ne értse. Először Poli mesélt egy híres festőművészről, bizonyos Jean Cobartról, aki belészeretett, akibe ő is halálosan szerelmes.

... Mikor megmondtam neki, hogy azt hiszem, nem közömbös előttem, egyszerűen átkarolt és megcsókolt. Tegnapelőtt hirtelen elutaztam Párisból, egy sor írást sem hagytam neki, csak eltűntem. Ha szeret, akkor megtalál.

— Hogy találhatna meg?

— Nem tudom. Ha nem talál meg, akkor csalódtam benne, különben is hiszem, hogy van sors. A sors láthatatlanul és hallgatagon virraszt az életek felett és úgy történik minden, ahogy ő akarja.

Irén szeme véletlenül a szélvédő melletti autótükörre tekintett és egy komoly, szomorú fejet látott, dacosan, keskenyrezárt ajkakkal: a soffört!

— És nem is írsz neki?

— Nem. Annak jeléül, hogy elutazásom pillanatában is gondoltam rá, vettem neki egy kurta fapipát és minden sor írás nélkül otthagytam számára az Opera-kávéházban, ahova járni szokott. A pipa oldalába befaragtattam, hogy: Jean Cobartnak — Poli.

Visszafelé Irén beszélt:

— Váratlanul megérkezett Trimóczy Loló. Szerelmes belém.

— És te?

— Ki nem állhatom. Tegnapelőtt utazott vissza Nizzába.

— Ez minden?

— Ez... — mondta és mereven hallgatott.

— Irén, neked titkod van! Egész biztos, hogy titkod van. Azonnal tessék megmondani!

— Hát megmondom. Félek ettől a sofförtől.

— A sofförtől? ... Jaj! Most már én is félek tőle! Majdnem felszaladt a járdára...

— Furcsa, rövid hangon beszél velem. Régen el kellett volna küldeni, egyáltalán nem tiszteletteljes.

— Tulajdonképpen, ki ez a sofför?

— Nem tudom.

Mikor leszálltak az autóról, Poli figyelmesen meg-
nézte a soffőrt, összeresztette és elsápadt. A kertbe
félrehívta Irént.

— Te... Én azt hiszem, megismertem a soffőrt...

— Megismerted?

— Igen. Tudod, ki ez az ember? — és megijedt
maga is, úgy, hogy vacogva mondta: — Lumière...
A biancourtii gyilkos!

Irén majdnem elájult.

— Biztos vagy ebben?

— Nem. Csak az ujságokban láttam a képét...

— Három hete lépett be hozzánk.

— Akkor történt a gyilkosság! — És megint csak
álltak tanácstalanul, rémülten, egymásra meredve.

— Mit kellene...? Szóljunk a rendőrségnek?

— Nem... Egyelőre nem. Hát ha nem is igaz, nem
szabad meghurcolni egy ártatlan embert... — mondta
Irén bizonytalanul.

*

... Jean Cobart egy levelet kapott az Opera-kávé-
házba, amelyben ez állt:

„Tisztelt halandó!

Ez úton értesítem, hogy Poli Marseillesben van és
őn iránti szerelmét attól teszi függővé, hogy saját
erejéből a nyomára akadjon. Már csak azért is jól
teszi, ha a vizionlátásnál nem hivatkozik jelen so-
rainra. Poli pontos címét mellékelem, zárom sorai-
mat s maradok a rólam elnevezett iróniával: A sors.”

XIV

A fű már szépen dúsan terült végig kint a pályán,
trénerek, zsokék, turfhabitűék hemzsegték. A zsüri
páholyon ácsok munkálkodtak, egy istállófiú ficán-
koló lovat fogott a szája mellett és szorította hátra
a mázsáló felé. A gróf félrevonulva szivarozott.

Egy hét volt még hátra a versenyig. Kribil ilyenkor különleges elbánásban részesült. Sándor vitte a tréningre, ő szállította haza és Kribil rendkívüli jelentőségének tudatában, ezen a héten kétszeres óvatossággal vezetett a forgalmasabb útvonalakon. Mikor hazafelé mentek, Kribil azt az utasítást adta, hogy vigye fel a Boulevard de Bertram du Bois-ig, ahol a sarkon egy rituális étkezde van. Kribil nem volt zsidó, de természetellenes gusztusai hajlamossá tették az ilyen groteszk kilengésekre és mert, különösen verseny előtt valósággal bőjtszerűen kellett étkeznie, legalább az étel minőségét fokozza ilyen szeszélyes dekorációkkal. A kikötőváros egy olcsó kóser söntése volt ez, ahová kívánczozott; homályos, rosszszagú, a délutáni órákban elhagyatott és álmosít. Az organtinnal letakart mákostészták felett vastag legyek pihentek mozdulatlanul, éppen úgy elválasztva és mégis közvetlen közelében dús ételeknek, mint maga Kribil. Mikor kiszállt az autóból bárgyú vigyorral mondta:

— Egy kis dolgom van itt, Roger... Jöjjön maga is, ha tetszik.

Sándor maga sem tudta miért, talán, mert a nyomasztó eseménytelenség, amely megülte az életét, minden cselekvést készséggel fogadott, vagy talán, mert számára is érdekes egzotikum volt ez az ócska helyiség, engedett a meghívásnak s belépett az ajtón, amely nagyot csengetett a nyitásra. Kribilt egy nő várta itt, aki külsejével és szemmellátható egyéniségével harmonikusan illeszkedett bele a helyiség hangulatába. Sándor nekitámaszkodott a söntésnek, Kribil egy spanyol grand udvariasságával ült le az apacs-lány mellé és nagy gyönyörűséggel itta a sokszor kifőzött, túlcikóriás kávé, amit kérés nélkül elébe tettek, mint régi törzsvendégnek. Az ajtón egy hatalmas szál legény lépett be, a dokkmunkások jellegzetesen

kék zuhonyában, micisapkásan. Egyenesen odament Kribilék asztalához és rosszul imitált felháborodással kiáltotta:

— Ügy! Hát ez az a legény, akivel megcsalsz?!

Sándor abban a másodpercben látta, hogy egy zsarolási célzattal kitervelt vásári komédia ez. Aggódva gondolt a küszöbön álló versenyre. Kribil halotthalványan hátralépett, a széke felborult és hebegett valami értelmetlent. A nő még rosszabbul színészkedett, ahogy felkiáltott:

— Ne bántsd Jepp! Én szeretem őt.

— Vagy visszaadja a tízezer frankomat, vagy szétzúrom a koponyáját a piszkos külföldinek! — És megrohanta Kribilt!

Sándor közbeállt. Jepp hivatásos verekedő volt és mint ilyen, nem sokat társalgott, hanem elkapta a sörör nyakát, de az már abban a pillanatban állásfoglaláson érte egy horogütéssel és lábfejét ugyanabban a pillanatban a jazz sarka mögé csuszította, úgy hogy ez szinte szaltóval bukott hanyatt. A kocsmáros ekkor már rendőrért szaladt. Kribil iszonyattal látta, mi történik: négy ököl csapkodott puffantva, csattanva két arcra, azután Jepp hátraugrott és ahogy a pulthoz ért, a hátamögött egy szódásüveget érzett meg a kezével, amit gondolkozás nélkül röptett az ellenfele fejéhez, de nem talált. Sándor teljes testsúlyával rádobta magát, mind a ketten keresztülesetek, a feldülő polcon tányérok és üvegek törtek csörömpölve, egymás torkát fogva gurultak a padlón...

Felugrottak... Sándor egy pofont kapott, hogy a falnak szédült, szédülés közben érte a második ütés és nyomban utána a harmadik, fényes sávok cikáztak a szeme előtt, lebukott a fejével és mellbe taszította az ellenfelét, ez a másodperc elég volt ahhoz, hogy magához térjen és látatlanban előrehajlott feje felett keresztülesapott a karjával Jepp arca közepébe,

Óriási előnye volt, hogy a jassz pofozott; miközben ő ököllel ütött. Néhány perc alatt egymás ruháját, ingét letépték, az arcuk egy nyers húsdarab volt és folyt a vérük. Jepp ismét a földre esett, de félig sem tápázkodott fel, mikor Sándor cipője orrával az arca közepébe rúgott... Csak egy reccsenés halatszott, egy rekedtes artikulátlan hang s Jepp a padlóra zuhant. A soffőr támadó testtartással állt, mint aki nem tudja, hogy vége a küzdelemnek, kócosan, véresen, feltépett szájjal, ökölbegyúrt kézzel és előre hajlottan, mintha majommá vált volna...

... Sándort valami kisebbfajta agyrázkódással kórházba szállították. A gróf hálás volt, mert érezte, hogy a soffőr közbelépése abból a kötelességérzetből fakadt, amellyel felelősnek tudta magát a rábízott favorit zsokéért.

Kribilre csodálatos hatást gyakorolt ez a verekedés. Mint minden sátnya, megalázott ember, ő is nagyon tisztelte a testierőt. Még soha sem szeretett senkit, még soha nem védte meg senki, most egyszerre minden régi, gazdátlan érzelmét bőségesen aggatta rá erre az emberre, aki ütött és vérzett ő érte. Belülről apjává fogadta és átölelte őt mélységesen elszigetelt, különben bizalmatlankodó lelkivilágával. Egy nap háromszor is meglátogatta a kórházban Sándort, virágot és befőttet vitt neki és megsimogatta azt az erős kezét.

.. Este vott, a két lány az ágyban ült, cigarettáztak és halkán beszélgettek. Nem gyújtottak villanyt, a nyitott ablakon át a derült májusi éjszaka halvány világosságai derengtek be.

— Tulajdonképpen tenni kellene valamit, — sutogta Poli önkénytelenül is alkalmazkodva hangjával a hangulathoz — végre is ez bűnpártolás.

— Most kórházban van. Azután nem is biztos, hogy ő a gyilkos.

Poli fantáziája máris mohón vetette rá magát más eshetőségre.

— Talán orosz. Valami operettben láttam egy orosz grófot, aki később sóffőr volt és végül feleségül vett egy grófnőt.

— Eh, hülyeség! — Érezte, hogy nem tudja ezt a feltevést indokolt fölénnyel elutasítani. — Az életben nincsenek operettek. Csak nem képzeled, hogy más szempontból is érdekel, mint egy rejtély?

— Ezt nem hiszem. De talán, ha Trimóczy hasonló lett volna hozzá, esetleg nem utasítod el olyan megfontolás nélkül. — Egy éjjeli pávaszem repült be a szobába, nagy volt, mint valami madár és világosan látszott fehér szőrmeszerű dísz a nyaka körül. Kétszer körülgúgott a néma szobában és újra kirepült az ablakon. Négy csillogó lány szem tágragyúlt tekintete követte ..

XX

Egy hét választotta el őket a versenynapjától, midőn váratlanul megérkezett Trimóczy, ismét Nizzából, vadonatúj szürke sportkocsin, amelyet maga vezetett. Épp olyan szívélyes vendégszeretettel fogadták, mint mikor első alkalommal érkezett. Közvetített egy meghívást a lányok számára Szilinszky bárónőtől, aki Irén keresztanyja volt és Nizzában üdült.

— Esetleg átmennénk Polival egy napra — mondta Irén. Apja lustán bólintott. Nem talált okot rá, hogy Irént eltiltsa a látogatástól. Délután a lányok avval töltötték az időt, hogy kicsempésztek a gróf íróasztalából Roger írásait és „nyomoztak“. Valamelyik képesítésből kiderült, hogy négy elemiit végzett, gyári napszámos volt és negyvenkét éves. Összenéztek az írás felett.

— Most már nyugodtan feljelenethetjük, mert egész biztos, hogy az írásai hamisak — mondta Poli.

— Ne... nem. — felelte Irén. — Azt hiszem, meg kell várni előbb a versenyt, nem szabad felesleges izgalmakat okozni édesapának

... Délután az apjával együtt autón mentek. Sándor ilyenkor gyerekes izgalommal hallgatta ki a magyar társalgást. Az öreg grófnak minden gondolatát lefoglalta a közelgő verseny.

— Az egész készpénzem együtt van már a bankban. Verseny előtt egy nappal Fricket átküldöm Nizába, itt Marseillesben mégis felismerhetik, hogy a titkárom. Az utolsó pillanatban sok helyen, hogy ne kelljen egy irodánál túl magas összegekkel „rámenni“, lefogadtatom vele a Delejt és Marseillesből a bank uralja át a pénzt. — Szokása szerint a szivar végét majszolta és egykedvűen nézett maga elé. — A versenynek Libertén kívül egy titkos favoritja van, Menelausz II. Menelausz II. dupla pénzt fizet. Néhányan tudjuk csak, hogy verni fogja Libertét. És ez is ravaszán és régen van előkészítve, a papírformát követő tömegek nem is sejtik, hogy Menelausz II. klaszsiszokkal jobb, mint Liberté és messze nyerné a versenyt, ha én még több ügyességgel nem szerepeltem Delejt. Még úgy is jól járnék, ha Menelausz II.-t fogadnám, de éppen ezen a versenyen, ahol egy nyilvános és egy titkos favorit van, értem el, hogy Delej tizenhatszoros pénzt fizet.

— És ha mégis... ha mégis lemarad a Delej? Utóvégre...

— Ki van zárva. Ha feltesszük, akkor... akkor, nem vagyunk gazdagabbak, mint Roger itt előttünk a volánnál.

— Mondd, te nem találsz semmi furcsát ezen a soffőrön?

— Küldjem el? — kérdezte a gróf egykedvűen.

— Nem úgy gondoltam — mondta gyorsan. — Az is lehet, hogy valami politikai menekült.

— Politika? — kérdezte a gróf és ásított, majd rövid megfontolás után hozzátette. — Azt hiszem, Kribil nagyszerű formában van.

XVI,

Vasárnap délelőtt Sándor Kribil rendelkezésére állt, aki bejelentette a grófnak, hogy elmegy autóval a Notre Dame du Garde templomba ájtatoskodni, ahogy minden verseny előtt szokta. Közél a kertajtóhoz állt a társaság, közöttük Trimóczy is. Mikor meglátta Kribilt beszállani az autóba, ötletszerűen azt mondta:

— Már másodszor vagyok Marseillesben és még nem láttam ezt a nevezetes templomot.

— Menj fel te is a misére — ajánlotta bólogatva a gróf.

Trimóczynak tetszett az ötlet és beült Kribil mellé, de olyan hanyagul, annyira rá sem nézve, mintha a zsoké egyáltalán nem lenne az autóban.

Felfelé haladtak a Forte-Cornich hegyre kúszó hatalmas citadella falai mentén. Egyenletesen futottak fel a szerpentin úton. Végre Trimóczy megszólalt magyarul:

— Frick azt mondta, hogy megállapodott magával. A zsoké bólintott. Majd Trimóczy folytatta:

— Ötmillió frankot kap. — Szünet után még hozzátette. — Vissza tudja tartani a Delejt úgy, hogy ne vegyék észre?

— Nem. — Rövid válaszokat adott és nem nézett Trimóczyra.

— Hogy csinálták Párisban?

— Letréningeztem a lovat. Erre már nincs idő... Nyugodtan beszéltek a „farcia“ soffőr mögött.

— Hát akkor hogy csinálná? — kérdezte Trimóczy.

— Bukni kell. Vagy „kidörzsölöm“ magamat a horlátnál, vagy átbukom a ló fején. Nagyon veszélyes.

— Ne vitatkozzunk. Hat milliót kap.

...Sándor hülni érezte a vérét. Lassan dőcögtek, mert alig adott gázt a motornak, hogy minden szót halljon. Trimóczy beszélt:

— Ha közölni akar valamit, hívjon fel Nizzában telefonon. Jelszó: „Magyaróvár!“

Sándor úgy érezte, hogy kanyarítani kellene egyet a kormányon és akkor ezek vele együtt szép ívben odazuhannának valahová, ahol a távoli mélységekben Marseilles kikötő panorámája látszik beláthatatlan hajórengetegével. De nem tette. Szépen felvitte őket a hegyre, amely mintha krétából lenne, fehér és kopár sziklákból állott. A csúcson emelkedett a templom, a Notre Dame du Garde, amelynek tornya felett óriási aranyozott madonnaszobor van, karjaiban a gyermek Jézussal. Trimóczy alig időzött a templomban néhány percet, azután kijött, megállt az autó mellett és cigarettára gyújtott. Hirtelen oldalt nézett és nyilván nagyon imponálva magának e leereszkedő gesztussal, megkinálta cigarettával a sofőrt.

— Mennyit futott ez a kocsi, amióta vették? — kérdezte, csak éppen, hogy közömbös szavakkal vezesse le belső feszültségét.

Sándor szolgálatkészen megnézte az ovális lapot az indító mellett.

— Hetvenötezer kilométert.

— És ki lehet azt számítani hozzávetőleg, hogy mennyire képes még?

— Hozzávetőleges számítások vannak. De szerintem, amit az ember előre kiszámít, az sohasem megy pontosan végbe.

Trimóczy egy pillanatig merően nézte a sofőrt, de

az közömbösen, üres tekintettel fújta a füstöt. Egy vékonyszavú, finom harang csendült meg és kórus áradata özönlött ki a templomból...

XVII.

Sándor egész nap arra gondolt, hogy másnap utazik Frick Nizzába, a gróf nevében, egész vagyonával lefogadni a Delejt. És ez az ember, aki tudta, hogy a versenyen mi fog történni, nyugodtan felteszi majd egy előre vesztes lóra gazdájának és embertársának utolsó pénzét Tudatosan koldussá teszi. Mit tegyen?

...Este volt, mire hazaérkezett és átment a kerten. A gróf éppen ásított, Sándor jóéjszakát kívánt és aludni ment. A két lány nézte a softört, félelemmel és kíváncsian, azután ők is a szobájukba mentek.

Mielőtt lefeküdtek, még az ágy alá is benéztek félelmükben.

Egy kis bordóernyős lámpát égve hagytak az éjjeli szekrényen. Irén lidércnyomással aludt el. Sötét, barátságtalan hegycsúcsokon egy vonaton vágatott, éjszaka volt és sziklás, erdős, zord tájak rohantak el az ablak mentén. Egy kalauz járta végig a fülkéket és hivatalos hangon beszólt minden ajtón: Tessék leugrani a vonatról! Katasztrófa jön! ... Ott állt a zugó, csattogó vonat lépcsőjén, ugrani akart, de irratózatosan vágattak. Borzalmas szél süvöltött jajveszékelve és majdnem leszakította a lépcsőről, ahol görcsösen markolta a kapaszkodásra szolgáló rézrudat... Félelmes rózsaszínű villámok cikáztak a mozdony felől és egy roppant veszély közeledett valahonnan fokozódó dübörgéssel... Arra ébredt fel, hogy a teste olyan volt, mint a jég és az öklét görcsösen feszíti a szívére. A következő pillanatban kialudt a kislámpa. Tudta, hogy ez egyszerű rövidzárlat és mégis szinte felkiáltott. De nem!... Valaki

nagyon nesztelenül osont a folyosón... Tisztán hal-
lotta, hogy lábujjhegy alatt reccsen a padló.

Ez a valaki vágta el a vezetékelt! Az egész házban
nem lehet villanyt gyujtani!

Megfogta Poli kezét, de a felriadt hálótársnak nem
tudott semmit sem mondani, csak szorította. Poli meg
akarta gyujtani a lámpát, ketyyent a kapcsoló és semmi.

Vaksötét!

Hirtelen robaj hallatszott, egy férfiordítás, feldölt
bútor zaja, azután csörömpölés: valaki ugrás kö-
berúgott egy ablaküveget. A két lány kiáltozni kez-
dett össze-vissza, csak akkor nyugodtak meg, mikor
ismerős hangokat hallottak a folyosóról. A gróf va-
dászfegyverrel a kezében, rekedt, álmos hangon,
kissé bosszusan szólt ki az ajtón:

— Mi az már megint?

— Betörték! — jelentette a lakáj. Közben a lányok
magukra kaptak valamit és kirohantak a folyosóra.
Hiányosan öltözött szolganép járkált mindenfelé. A
gróf dolgozószobájában egy feldöntött szék mellett
éppen akkor tápáskodott fel Frick doktor, orrán,
száján ömlött a vér. Mialatt a gróf intézkedett, egybe-
gyült az egész cselédség. Jött a komorna fürdőkabát-
ban, a házmester papucsban, nadrágban és hálóing-
ben, leghátul és közömbösen állt Roger. Frick csak
néhány szót mondott.

— Rövidzárlat volt... ajtóhoz mentem... dorong-
gal az arcomba ütött... vaksötét... nem láttam...
csak ütött...

Elájult.

...A lányok, minthogy rájuk semmi szükség nem
volt, visszamentek a szobájukba és a közben előke-
rített gyertyák imbolygó világa mellett, az utóízga-
lomban remegve cigarettáztak.

— Te... — suttogta hirtelen Irén — egész biztos,
hogy „ő” volt.

— Ugyan! Miből gondolod?

— Egyedül ő volt tetőtől-talpig felöltözve.

Poli a csodálkozástól leejtette az állát és önkénytelenül az órára nézett. Három óra volt!

XVIII.

A szalónban a rendőri bizottság végezte a munkáját, amely jelen pillanatban abból állott, hogy a gróf által felajánlott hideg felvágottakat fogyasztották jó étvágygal. A nyomozás már kezdő sládiumban holtpontra jutott, mert a detektív-felügyelőnek egyik kihallgatott sem tudta megmondani, hogy ki volt a betörő és szerinte ez nagyon megnehezítette az eredményes nyomozást, de azért nem kedvetlenedett el, különösen, miután több pohár konyakot is megivott.

Ezalatt egy igen hosszú és rendkívül sovány fiatal ember jelent meg a villa kapujában és miután gondosan megnézte a számot, belépett. Ez a fiatalember első pillantásra elárulta, hogy külsejére nézve művész. Bársony kabátban és lavalier nyakkendőben volt, a fején hatalmas, szürke panamakalap, minek ellentétjeképpen valószínűtlenül keskeny, fekete bajuszkát viselt. A villában járatlan idegen vesztére a hangok irányába igyekezett és éppen a szalonba lépett be kopogtatás után. A detektív-főnök, meg akarva szolgálni a villásregelit, buzgalommal csapott le rá.

— Magát még nem hallgattuk ki! Neve?

— Jean Cobart.

— Foglalkozása?

— Festőművész. — Kedves mosollyal és szolgálatkészen felelt, ami még szigorúbbá tette a detektívet.

— Mit tud a betörésről?

— A betörés az a módja a vagyonszerzésnek, amellyel egy vagy több ember megkísérli valamely magántulajdon jogtalan bitorlását erőszakos úton.

— Hallgasson! Mit tud ön arról a betörésről, amely ma éjjel ebben a villában történt?

— Pontosan annyit, amennyit ön majd erről elmesél.

— Szóval tagadja, hogy maga követte el?

— Feltétlenül.

— Tehát voltak bűntársai? Ha nem maga követte el, akkor bűntársai voltak. — És diadalmasan körülnézett. — Hol töltötte az éjszakát Jean Cobart?

— Napoleonnal és Éliás prófétával kártyáztam.

— Figyelemztetem, hogy a hatóság gúnyolása súlyos következményeket von maga után.

— Fenntartom a vallomásomat. Én azt álmodtam, hogy az égben vagyok és nevezett tanukkal lórumot játszom.

— Utoljára kérdezem: hol töltötte az éjszakát?

— A vasúton. Tíz perc előtt érkeztem meg Párisból. — A detektívfelügyelő arca megnyúlt. Ebben a pillanatban lépett be Poli, mikor meglátta a festőt, halkan felkiáltott:

— Jean!

— Poli! Hogy tehette ezt velem?

— Jöjjön! Jöjjön! Kint a kertben mindent elmondok. — Mialatt mentek, Jean visszaszólt a detektívnek:

— Majd később visszajövök, akkor kérdezhet még egy párat — mondta Jean és ezzel el is tűntek a bizottság szeme elől, de nem mentek a kertbe, hanem még ott a csukott ajtó előtt összeborultak egy csókbán...

A bizottság délfelé távozott, hogy kihallgassák a szanatóriumban ápolt koronatanut: doktor Fricket. A gróf, mert ez már szokása volt, nyomban meghívta a festőt, hogy legyen a vendége, amíg Marseillesben tartózkodik.

Különben a betörés szenzációját elhomályosította

a küszöbön álló verseny. Két nap választotta el őket a nagy eseménytől.

Hogy ott találják még a rokonokat, elhatározták, hogy verseny előtt egy napot töltenek Nizzában, illetve Montecarlóban és a versenyre visszajönnek. Kora reggel a gróf magához hívatta Rogert.

— Maga értelmes ember, Roger. Rövid ideje van itt, de nagyon meg vagyok elégedve magával. Be fog menni Nizzába és a bukméker irodáknál lefoglalja a szerdai lóverseny harmadik futamában Delejt. — Egy írást adott át. — Itt vannak legépelve az utasítások, hogy hol, mennyit és hogyan fogadjon. Érti?

— Igen.

— A fogadási összegről csekket ad, amit a maga aláírására az én számlámról kifizet a bank. Délután négykor indul el Nizzába, valószínűleg a grófnőt is viszi. Megértette?

— Igenis, gróf úr.

— Ha jól végezte a dolgát, meg fogom jutalmazni.

Délután Sándor előállt az autóval. A társaság búcsúzott a gróftól.

— Az én autómban csak ketten férnek el, fordult Irénhez Trimóczy, de mielőtt Irén felelhetett volna, Poli, aki mélységesen megértő volt, máris közbevágott:

— Jean meg én megyünk magával! Én imádom a sportkocsit!

Trimóczy csak nehezen tudta udvarias mosolya mögé gyűrti dühét. Irén már be is szállt Roger mellé, mert még mindig szorgalmasan tanulta az autózvezetést. A két autó elindult.

XIX.

A motorház reszketve zörömbölt...

Irén nézte a volán felett előregörnyedő fejet. Gyilkos? Megborzongott ettől a gondolattól. Nyugodtan

tanulmányozta az arcát, mert a sóffőr egy pillanatra sem fordult oldalra. Sima, értelmes homlok, szép nagy szemek és egy állandó arckifejezés, a dac és a szomorúság vegyülékéből. La Ciota halászkikötőjének elszórt házai suhantak el mellettük. A másik autó jóval megelőzte őket. Miután elhagyták Cannest, Trimóczy kocsija végkép eltűnt előlük.

— Csodálom, hogy Trimóczy úgy elhagy bennünket, — mondta Irén kissé bosszúsan, — a mi kocsink nem rosszabb ennnyivel.

— Udvariasságból engedtem előre — válaszolta Roger. — Hamarabb leszünk Nizzában.

És gázt adott. Az autó nekiszaladt. Mikor kiértek a szabad országútra, Sándor egyre fokozta a sebességet. Egy fél óra múlva a távolban feltűnt Trimóczy kocsija, de a báró észrevette a nyomába száguldó autót és szintén rákapcsolt. Sándor nem fokozta hirtelen a tempót. A sebességmérő mutatója lassan átlengett a hatvanason... a hetvenes felé rezgett, a legközelebbi kanyarodónál ismét feltűnt távolból a sportkocsi és a mutató hetvenötön libellált. Irén az eltűnő fák váltakozásából látta, hogy szédítően rohanak és mikor a mutató hetven és nyolcvan közé ért, azt mondta halkan:

— Lassítson...

— Előbb leszünk Nizzában — mondta Sándor, aztán előrehajolt és a motor felberregett a frissen adott gáztól. A fák, a csónakok, a bokrok kivehetetlen konturokkal rohantak el mellettük és a kanyarban, dacára a hirtelen lezorított lábféknek, a kocsi fara nagy félkörben csuszánlott a sebességtől, majd miután engedett a lábfék, harsogva vágattak bele az új egyenesbe...

— Elég! Lassítson! — kiáltotta bele Irén a süvöltésbe és ijedten látta, hogy a mutató állt meg a kilencvenesen. Valahonnan egy nyers hang szólt:

— Hallgasson! — Minden cselekvő energia elhagyta a lányt és a táj egymásba folyva, süvöltő töhant el a füle mellett... Egy tized másodpercre autóban álló, rémült emberek tűntek el mellette integetve, kiáltozva... csak sejtette, hogy Trimóczyék... Fel akart emelkedni, de szörnyű erő vágta zugva vissza az ülésre és siránkozva sikoltozott:

— Alljon meg! Alljon meg! — Oldalt dobta magát a soffőr karjára, de ez, mint egy darab élettelen vas, olyan szilárdan tapadt a volánra. Ezer repesztő hang fúródott harsogva a fülébe, az autó pedig minden ízében rezegve vágott egy távoli fénykász felé...

Elájult ..

.... Mikor magához tért, szép lassú tempóban dőcögött az autó pálmák és ívlámpák mentén a nizzai plázszon. A Promenade des Anglaises vesztegelő autók mellé ők is glédába kanyarodtak, Sándor leugrott és udvariasan kinvitotta az ajtót.

XX

Ujságot olvasott a volán mellett. Közvetlen közelében, a hotel terraszán ült Irén a társasággal. Körülöttük a kora esti korzó zsongott hatalmas ívlámpák alatt és olyan teljes szélcsend volt, hogy egy falevél se rezdült. Csupa nagy fényben, pálmák, muzsikák, kacagások hangulatában, boldog, elegáns áradat nyüzsgött és közvetlen mellettük sima, sötét tükrével a tenger rezgetett magán bizonytalan, ezüst foltokat... Valaki Sándor vállára tette a kezét:

— Vigye garázsba az autót és kövessen a rendőrségre.

Irén minden szót tisztán hallott és érezte, hogy a vér hirtelen, jegesen lefut az agyából. Sándor egykedvűen felnézett az ujságból.

— Kicsoda maga?

— Államrendőrségi detektív.

— Az más. Szabad talán kérdeznem, hogy miről van szó?

— A biancourt-i gyilkosságról — mondta keményen

A soffőr odaszólt a megkövült társasághoz:

— Az autót Lenoire garázsába állítom. — Begyűjtött és mentek.

— Vízet! Gyorsan vizet! — kiáltotta Poli, mikor látta, hogy Irén oldalt hanyatlik a széken, halálosan elfehéredve.

XXI.

Irénnek jókedvet kellett magára erőszakolni, bár az idegeit végsőkig kimerítette a váratlan esemény. Azért megteázott a rokonainál, megnézett velük egy amerikai filmet. Mintegy kábultan a ráhullott fantasztikus és maga sem tudta, miért, olyan nagyon fájdalmas meglepetéstől, szinte csak gépiesen járt, beszélt, mosolygott és zavaros gondolatok rajzoltak agyában a soffőrről, a gyilkosságról... Sürgönyözni kellene az apjának... telefonálni kellene a rendőrségre és közben állandó sírnívágyás szorongatta a torkát, a körülötte csevegő, nevetgélő emberek még jobban összezavarták ebben a komplikált lelkiállapotában, amellyel nem is volt velük, mialatt közöttük járt... Homályosan sejtette, hogy Montecarlo felé mennek autón és egy ismeretlen fiatalember állandóan beszél hozzá. Sötét fák és bokrok sorfala között haladtak egy hegyi úton, éppen, mint álmában, azon az omizus, szörnyű éjszakán... de újra ívlámpák közé értek, egy kerek, kis gyönyörű térre és megálltak valahol, ahonnan halk jazz muzsika szűrődött ki... Kődösen hallotta, hogy ez a Hotel du Paris, de abban a pillanatban, midőn rátette a lábát az égővörös szőnyegre, hirtelen megállt a környezet kábult körhí-

tája és mikor a terembe lépett, már világosan, tisztán látta az egész hallt és szemben vele szmokingban, nagyon elegánsan ott ült Roger, egy feltűnően szép hölgygel, mellettük egy hűtőben pezsgő... Csak éppen, hogy le tudott ülni...

A rendőrségen felvették az adatait, azután közölték vele, hogy a barna ember a biancourt gyilkos.

— Azt vallotta, hogy önnek a rablott pénzből négyezer frankot adott át, hogy játszon az ő számára is ruletten. Igaz ez?

— Igaz, — mondta Sándor és hirtelen úgy érezte, hogy belső zsebéből a pénz vitriollá válva folyik ki és végigmarja az egész testét.

— A marseillesi rendőrség megkeresése alapján ezt a pénzt lefoglalom, mert a rablott összegből származik. — Miután Sándor átadta a pénzt szabadon bocsátották avval a figyelmeztetéssel, hogy mihelyt visszatér Marseillesbe, jelentkezzen vallomástételre a prefekturán.

Nyugodtan bandukoltak a Boulevard Victoire-on, Nizza főutcáján. Itt a belvárosban meleg volt, por szállongott és hatalmas luxusautók alatt rengett az aszfalt. Tragikusan, megdöbbenően hatott rá az, hogy a barna ember, szelíd és komoly útítársa a biancourt családiról. Ahogy mind mélyebben és mélyebben került bele az élet óriási örvényeibe, fokozódó idegenkedéssel nézett a multjába és megrettenve állt a mindenség értelmének merev, hideg kínai fala előtt, amelyet tehetetlenül döngetett gyarló emberi logikájával. Befordult az Avenue Magentán, hogy lemenjen a plázra.

... Cannes felől jött a hold, sebesen, mintha máris elkészült volna. A monacói megállónál két üres villamos vesztegelt és kalauzok álldogáltak társalogva.

Ahogy kibukkant a kihalt partra, elmúlt a szorongása a Cote d'Azur látványától. Holdfény, tenger, pálmák! Elhatározta, hogy egyelőre nem értesíti Irént a kiszabadulásáról. Majd holnap. Addig gondoljon, amit akar.

Aztán ment tovább a plázson, hófehér és krémsárga hotelpaloták mentén és a Promenade des Anglaiseson megállt, szemben a kaszinóval. A kaszinó csúcsban végződő sokszögű üvegházát, amely cölöpökön állt a tengeren, belülről csillárok világítják meg és átlátszó, fénylő oldalaival úgy ragyog ki az éjszakából, mint egyetlen óriási prizma. A bejárat-hoz vezető hídon egy ember jött feléje... A szmokingos alak hirtelen beledermedt a szélcsendes éjszaka élettelen árnyai közé. Úgy állt meg egyszerre, mintegy gutaütötten... A következő másodpercben már elordította magát...

— Sándor! .. Sándor!... — és nekirohant és tapogatta és ölelgette — hát élsz? Hogy kerülsz ide?! Beszélj az Istenért?! — Sándor, miután megölelte a hadonászó fiatalembert, elsősorban komolyan felkérte, hogy tekintettel a fürdőhely legforgalmasabb esti pontjára, ahol éppen állnak, próbáljon úgy viselkedni, mintha ő is épeszű lenne.

— De ember, hát nem érted?! Mindenki azt hiszi, hogy halott vagy!

A fiatalember az idősebb Jankovics flú volt, a fivére annak, akivel Sándor utoljára találkozott azon a baljós éjszakán, a párisi hotelban, mikor neki-szaladt a Világnak.

— Hát kérlek — kezdte Sándor — mikor megtudtam, hogy tönkrementünk...

— Te örült! Várj csak, mindent elmondok. Az öcsémet beteggé tette ez a dolog. Ti egyáltalán nem mentetek tönkre, április elseje volt és Feri kitalálta ezt az ostoba tréfát...

Sándor alatt heves lökéssel megindult a talaj, az egyik lába süllyedt le, a hotelok föléje hajoltak és a kivilágított kaszinó rohanva távolodott a szabad tenger felé...

— Nem bírta nézni, hogy milyen züllött életet élsz, meg akart leckéztetni és elaludt a konyaktól, mikor pedig utánad futott, te mint egy örült rohanál és nem tudott többé megtalálni.

.. Mint egy visszafelé futó bolond film, úgy vonult végig káoszosan és a párisi elindulás felé minden, ami történt... Marseilles, a dokk, a barna ember...

— És egy ostoba viccre, te rögtön hajadonfőtt szaladsz el Párisból, otthagyd az egyetemi tanulmányaidat...

— Barátom — mondta Sándor — a világ minden egyetemének minden tanulmánya eltörpül az én tanulmányaim mellett, amelyeket az utóbbi időben szereztem. A legmagasabb iskolát jártam ki.

— Persze, azonnal utazol haza — mondta Jankovics.

— Nem. — Lassan eszébe jutott Irén, a verseny és egyebek. — Kérlek, még három napot várjál. Pünkösöd hétfőjén utazom haza. Tedd meg nekem, hogy addig nem szólsz...

— Kérlek, ha valamire szükséged lenne... Természetesen mindenben rendelkezésedre állok.

...Figyelmesen végigmérte Jankovicsot és úgy találta, hogy kettőjük alakja teljesen egyforma. Elhatározta, hogy kikölcsönzi Jankovics szmokingját és pénzt is kér!... Így történt, hogy egy óra múlva már ott ült a montecarloi kaszinóban a rulett mellett és szorgalmasan jegyezte, hogy milyen rendszerben veszíti el a pénzét.

Miklós nem tartotta meg az ígérletét, úgy érezte, akkor a legkorrektebb, ha ígérete dacára, egy napig

sem hagyja bizonytalanságban a megtört szívű szülőkét és még aznap éjjel megsürgönyözte:

„Sándort megtaláltam, Marseillesben él gróf Pogánynál, Jankovics.“

XXII.

Tulajdonképpen rulett közben fejeződött be teljesen Sándor belső átalakulása. Már mikor leült, nem volt meg benne az a különleges belső feszültség, amit azelőtt érzett, ha kártyázott. Eleinte belejött a játékba, de azután csak gépiesen rakta a tétet és jegyzett. Később beváltotta a maradék zsetont és kiment a parkba.

A hatalmas köterrasszra könyökölve lenézett a messzeségbe, a kis csinos monacói kikötőre. Mélyen kint a sötét tengeren két világítótorony forgatta vörös és fehér reflektorfejét, keringő éles sugárkévék, mint hosszú, egyenes korbácsok másodpercenként végigvágta a víz sötét testén... Nagyot sóhajtott és egy cigarettacsutkát dobott a mélységbe. Az egyik fordulónál párisi barátnőjével, Lottival találkozott. A művésznő meghökkent és oválisra felejtette kis száját a csodálkozástól.

— Nem hiszem! Maga az?

— Majdnem. Engedje, hogy megcsókoljam a kezét. — És megcsókolta. Lotti Sándor külsejéről megérezte, hogy rendbejött a dolga, tehát szentimentális lett.

— Sokszor kellett gondolnom magára... Mondja, hogy állnak az ügyei?

— Az átmeneti zavarok elmúltak.

— És nem jön Párisba?

— Nem. Most minden időmet a sportnak szenteltem: egész nap autót vezetek.

Lotti egy sóhajjal nagymennyiségű parfümöt lehelt

szét és lehajította a fejét. Azután kimentek az éjszakába sétálni és miután átvágtak a téren, ott álltak a Hotel du Paris előtt, ahonnan mélybordó színek néztek ki rájuk és egy eszaltó szaxofon melódija csalogatott mélabúsan...

... Ezen a napon már az sem lepte meg, hogy Irén jött be a társaságával és leültek éppen szemközt. Nem is sejtették, hogy kerül oda szmokingban a soffőr, hogy szabadult ki, ha ő a gyilkos? És miért vitték be, ha nem ő a gyilkos? Szilinszkyék társaságára való tekintettel hallgatólag megállapodtak, hogy nem tárgyalják a csodálatos körülményt, csak Poli állapította meg magában, hogy ez az ember behozhatatlan távokkal állította be a szemtelenség világrekordját.

Irénnek belefásult az agya a problémákba, de már azon sem lepődött meg, mikor másnap délután ott találta Rogert, soffőr külsejével, az autó mellett, indulásra készen.

XXIII.

Jean és Poli kedves ismerősökre akadtak és ezeknek a kedvéért Nizzában maradtak másnap estig. De Irénnek a közelgő verseny miatt már nem volt türelme, tehát megmaradt az eredeti tervnél. Mikor Sándort ott találta az autó mellett, mintha mi sem történt volna, már a régi parancsoló hangján kérdezte meg:

— Miért vitték a rendőrségre?

— Kihallgattak, mert a gyilkossal együtt hordtam zsákot a dokkon.

Zsákot hordott! Megint úgy érezte, hogy nevetséges ez az izgalma, amivel állandóan elveszti a talajt maga alól egy olyan ember miatt, aki zsákot hordott, aki tulajdonképpen egy szolga. Gyors tem

póban tűntek el a kilométerkövek... Messziről már látszott a touloni hadikikötő, már kivethető volt az acélbordák csillogása.

A kanyarnál befordultak a város irányába, ugyanekkor szemben egy másik autó jött szabálytalanul és hirtelen felbukkanva, Sándor nagyot rántott a kormányon, az autó, amely a forduló miatt szerencsére le volt fékezve, aránylag kis sebességgel leszaladt az útról... A hűtő nagy puffanással neki-vágódott egy fának. Szerencsájük volt, hogy nem zuhantak az árokba. Semmi bajuk sem történt. Sándor kiugrott és kiemelte Irént. A másik autó elszá-guldott. Irén annyira meg volt ijedve, hogy egy szót sem tudott szólni, leült az árok szélére és szí-vére szorította a kezét. Sándor megvizsgálta az autó orrát, amely teljesen be volt zúzva, úgyhogy a szét-görbült hűtő mögött a meztelen motor látszott, de szemmeláthatólag az is sérült állapotban. Hogy helyben kijavítsa, arra gondolni sem lehetett.

— Most mi lesz? — kérdezte Irén és körülnézett a barátságtalan alkonyi tájon.

— Vagy száz lépésnyire innen, van egy fogadó, ott megvárja a grófnő, amíg autót rendelek Toulon-ból.

— Hát menjünk. — Irén erősen megüthette a tér-dét, mert nagyon bicegett.

— Ha megengedi, így könnyebb lesz — mondta a soffőr és egy mozdulattal két karjára kapta Irént, úgy vitte. A lány szólni sem tudott. Megrémült, de nem mert ellenkezni. Aztán elmúlt a rémülete. Bár nagyon szégyelte magát, lehunyta a szemét és úgy érezte, hogy boldog. Mert kötelességének tartotta, hogy a soffőrnek könnyítse a terhét, még át is ka-rolta a nyakát. Sándor nagyon kellemesen érezte magát Irénnel a karjaiban és olyan áhítatosan hor-dozta ott az országúton, gyöngéden szorítva, mintha

valami vallásos szertartást űzne. Azután hirtelen ráhajolt a lány ajkára és nagyon megcsókolta. Irénnek nem volt annyi ereje, hogy védekezzen, még annyi ereje sem volt, hogy ne adja vissza a csókot, hogy ne szorítsa magához két karjával Sándor barna fejét.

Azután ellökte magától és leugrott a földre. Egy elcikázó kerékpáros járőr gyanakodva fordult felénk a másodperc alatt... Egész besötétedett, Sándor utána ment az imbolygó árnyéknak, de lehullt a karja, mikor az elcsigázott nő lihegő hangját hallotta:

— Örültség!... Ne merészelj!... — És zokogva, bicegve futott a fogadó felé.

XXIV.

... Éjszaka csengett a Hotel Chateaux du Nice telefonja és Trimóczy bárót kérték Marseillesből.

— Halló! Magyaróvár!

— Magyaróvár! Ki beszél?

Egy jellegzetes, fátyolozott hang hallatszott:

— Kribill!... Meggondoltam a dolgot. Nem csinálom meg a svindlit, a pénzét visszakaphatja.

— Halló!... Halló!... — De nem felelt senki, csak az üres vonal zúgott. Magyaróvár letette a kagylót. Trimóczy megsemmisülve állt ott... A lehetőség, hogy Irén az övé lesz, ismét horizontálisan eltávolodott... De anyagilag is érintette. Trimóczy nem volt olyan gazdag, mint ahogy híresztelték... Még szerencse, gondolta letörtségében is előnyöket keresve, hogy csak holnap akart fogadni. Most minden pénze a Menelausz II-őn lenne. Így ő is megfogadja a Delejt. Némi iróniával gondolta, hogy anyagilag nem is fontos a Delej bukása, sőt még nagyobb ods/ot fizet.

... Ezalatt Kribil mélyen aludt, mert verseny előtti este könnyű aldatót kapott lefekvés előtt. Azt álmodta, hogy bepólyált fejfel fekszik valahol és diktál...

XXV.

A tribünök roskadoztak és még mindig özönlött a nép. A mázsálónál sorra léptek el a lovak és az újságírók marakodtak a turfhabituékért. A hangerősítők gramofonmuzsikát vittek szét és a zsűri elhelyezkedett a fátorony kupolájában... A gróf az első helyen állva, blazírtan nézett a világba, mintha ő lenne a legkevésbé érdekelve.

A harmadik futam következett... A lovak sorbaálltak... A starter magasra emelte a pisztolyt, eldörrent a startjel és a paripák elugrottak a vonalról...! Delej azonnal az élen volt és több hosszal mögötte, test a test mellett Liberté és Menelausz II... Negyvenezer ember, mint egy gépezet mechanizmusával fordította lassan a fejét, a versenyzőket követve...

Most következett a másik, de kisebb meglepetés: Menelausz II. egy szökkenéssel kitört Liberté és a korlát közé és szemmeláthatólag nyelte a távolságot, amely Delejtől elválasztotta. A fordulónál Menelausz beérinte Delejt és a korláthoz szorulva tartotta, így haladtak egymás mellett.

Most történt a „kidörzsölés.” Úgy látszott, hogy Kribil ki akart törni... Még jobban felemelkedett, még jobban előredőlt és nem lehetett látni, hogy tényleg a karfának ütődöt-e, vagy az előreugró ló csapott fel a fejével...? Mint egy óriási torok, egyszerre kiáltott fel a publikum: Kribil hosszú parabolában kirepült a nyeregből... Úgy látszott, mikor földet ért, hogy egy másodpercig mereven áll a feje

tetején, azután egy teljes bukfenccel átfordult a há-
tára és elierült... Delej félkörbe ágaskodott és las-
san visszafelé dőcögött...

... Menelausz II. mint egy roppant macska, el-
nyult testtel szelte át a levegőt és egyedül a finisben
könnyen nyert. Második Liberté, harmadik Prin-
temps...

Pogány gróf hátratolta a kalapját, oldalt rágia a
szívat a szájában és csendesen mondta a hozzá-
tartozóknak:

— Szegény Kribil... Na gyerünk. — A gróf el-
ment a zsoké betegágyához. Lehunyt szemmel fe-
küdt, hatalmas pólya között, apró papagájarcával,
sárgán és mozdulatlanul.

— Kribil... — szólt hozzá részvétellel a gróf.

A zsoké felnyitotta a szemét és halkán mondta:

— Roger...

— Roger még nem jött meg Toulonból... Kribil,
értsz engem? — Miután a zsoké ránézett, folytatta:
— nem tehetsz arról, ami történt... Ne bánkódj
az egész dologért, a sors ellen nem tehetünk sem-
mit... Amit elvesztettem, azt is a te ügyességednek
köszönhettem és sajnálom, hogy most már nincs
módomban bőkezűen meghálálni a szolgálataidat...

Felnézett és gyors, apró lélekzeteket vett, aztán
hangtalan hangon suttogta:

— Ezt nem tudtam... azt hittem, hogy én csak...
Becsaptak... mert én nem véletlenül buktam...
Gróf úr... Trimóczy lepénzelt, hogy a lányát...
Tönkre akartam tenni magát...

A gróf régi közönyével, de csendesen, szeliden
mondta:

— Hát sikerült, fiam. Isten legyen veled. — Meg-
szorította a zsoké kezét és ment.

... A kórteremben, egy dongó légy küzködött az
ablaküvegek láthatatlan akadályával, széles kévékben

özönlött be a nyári napsugár... Kribilnek lassan leereszkedett az álla és egy sóhaj, egy mozdulat nélkül halálba dermedt...

XXVI.

A gróf senkit sem talált a kertben. Jean és Poli a szalónban volt. Egyenesen felment Irén szobájába.

— Most nincs semmink — mondta egyszerűen a lányának.

— Tudom — felelte Irén és maga sem tudta, hogy miért nem szomorítja el ez a valóság.

— Csak veled szemben érzem felelősnek magamat... Amivel ma elfutott a Delej, abból vehettem volna egy kis gazdaságot, élhattünk volna szerényen...

Megölelte Irént és inkább filozófiával, mint szomorúan nézett egy színes hímzett futót az asztalon...

Poli és Jean a kertben ültek, látszólag szomorúan és belülről szégyenkezve, hogy ezen a gyászos napon is ennyire örülni tudnak a saját boldogságuknak. Lejöttek. A gróf és Irén is lejött és most négyen egymással szemközt ülve, ugyanarra gondolva és másról beszélgetve csendesen, egy békés délutáni társaság benyomását kelteiték. Azután megérkezett Trimóczy. Fonyadt kifejezés ült az arcán és felöltőjének gallérját feltúrte, mintha fázna.

— Kérlek István — mondta temetői hangon a grófnak — közös katasztrófánk most már továbbra is összefűz minket.

— Nem értem. Hát a te részedre nagyon jól sikerült ez a verseny. — Szétmázolta a szivarja hamuját egy majolika törpe frigiai sapkáján, azután közömbösen folytatta. — Hiszen te vesztegetted meg Kribilt.

— Hogy mersz ilyen állítással...

— En tárgyilagos ember vagyok. Ellenszolgáltatás nélkül hozzájutni más ember pénzéhez, ez részemről is olyan kevésbé normális törekvés, hogy semmiféle eszközt sem ítélek el.

— Nem kellene ugyan menteketni magamat, ha te ezt feltételezed rólam, de a hölgyek miatt — rikácsolóan éles lett a hangja, hisztériásan kirángatott a belső zsebéből egy csomó fogadási bárcát — nézd meg! A vagyonomat vitte el a Delej! A vagyonomat vitte el!

Roger kanyarodott az autóval a kapu elé...

A gróf elhűlve nézte a lapokat, amelyek olyan komoly összeg elvesztéséről tanuskodtak, hogy megingott benne a gyanú... Végre is, egy haldokló lázas szavai, ez minden alap...

— Bocsáss meg, kérlek — mondta a gróf, azután Jeanhoz fordult, mintegy kimagyarázva a történetket és ezt mondta franciául:

— A báró is hatalmas összegekkel fogadta Delejt.

Erre nagyon furcsa esemény történt. Roger leszállt az autóról, bejött a kertbe és odaállt a gróf elé:

— Gróf úr, én kétségbe vagyok esve — mondta a kétségbeesés minden látható jele nélkül.

— Miért van kétségbeesve Roger és főképp mi indítja arra, hogy érzelmeit ilyen közvetlen formában közölje velem?

— Az előbb azt mondta gróf úr, hogy minden pénzt a Delejre tétette velem, én ezt, úgy látszik, félreértettem, mert a Menelausz II-őt fogadtam meg... kétségbe vagyok esve...

A gróf, aki állítólag a világháború alatt lecsapódó gránátok közelében barcolváltkozott anélkül, hogy megkarcolta volna magát, most kiejtette a szívart a szájából.

— Ha ön elég merész ahhoz, hogy tréfáljon...

Roger szó nélkül átadta a bárcákat. A gróf nézte

és közben négy lépést hátrált öntudatlanul, azután körülnézett csodálkozva és rekedten mondta — igaz... igaz... de közben nem hitte el és újra meg újra nézte az íveket. A nyertes ló neve állt rajtuk! Menelausz III! A gróf Roger vállára tette a kezét és hosszasan a szemébe nézett:

— Tulajdonképpen súlyos hibát követett el, Roger, de nemcsak megbocsátom, hanem hálás vagyok magának. Ha ugyan igaz az, hogy tévedésből tette ezt.

— Én sem hiszem, hogy tévedésből tette — mondta magyarul Trimóczy. Amit az előbb mondtál, hogy Kribil szándékosan bukott és most ez a Menelausz II-re elhelyezett pénz azt mutatja, hogy legalább is a soffőr részese volt egy ellenem történt...

— Mi az, hogy legalább is?! — csattant fel a gróf és feléje ment egy lépést.

... Ebben a pillanatban olyasmi történt, amitől mindnyájan elszédültek, mint egy óriási légnyomástól és pillanatokra elvesztették kapcsolatukat térrel és idővel, mintha földöntúli jelentést láttak volna. A soffőr eléje toppant Trimóczynak, felkapta ökölbefogva a fogadási céduláit és tiszta, mélyenzengő magyar nyelven dörgött rá:

— Hazudsz, te hitvány, piszkos gazember! — és az ökle cédulástól belecsapott Trimóczy arcába, hogy az szinte ívbe repült az angolkert közepébe és mielőtt még felocsudtak volna, Sándor elkapta a felkecmergő alakot a nyakánál fogva és rárivallt:

— Én telefonáltam neked tegnap este Magyaróvár jelszóval Kribil nevében, azért tetted a pénzedet a Delejre, te aljas fráter, — a mellénél fogva ellökte és belerúgott, hogy a zuhanó Trimóczy mögött felszakadt a kapu és kipenderült az országútra.

... A jelenlévők szólni, mozdulni képtelenek voltak. A gróf tért először magához.

— Mindent értek. És már bocsánatot kértem et-

től... — Trimóczy már eltűnt, a gróf némi melankóliával nézett Sándorra. — Szóval maga magyar. Persze egyike azoknak a munkásoknak, akik csak hamis papirokkal tudnak elhelyezkedni...

Sándorban a férfiúiúság tiltakozott az ellen, hogy levegye az inkognitóját, a végsőkig akarta vinni Irénnel a komédiát.

— Igen, Szirmay Sándor vagyok. Így hallgattam ki magyarul beszélő utasaimat — és Irénre nézett, aki úgy érezte, hogy elsüllyed szegyenében. Hisz akkor hallotta a Polival való beszélgetéseket.

— Nem leplezhettem le őket, mert magamat is le kellett volna lepleznem és nem volt semmi bizonyítékom.

— Ön természetesen részt kap a nyereségből és pedig nem csekély részt.

— Köszönöm a jóságát gróf úr, de nem fogadhatom el.

— De hát hogy képzelem? Semmi haszna se legyen abból a pénzből, amit az ön leleményességének köszönhetek?

— Gróf úr, én csak olyan pénzt fogadok el, amiért megdolgoztam. A leleményességemből nem kívánok megélni.

A gróf elkomorodott.

— Igaza van. Engem nagyon megbántott avval, amit mondott, de mégis igaza van... Azért remélem, ha erre többször visszatérünk, sikerül majd meggyőzőm, hogy igenis tehetek egyetmást az érdekében.

Irén hirtelen közbevágott:

— Ugy-e, ön volt az, aki betört a villába és megtámadta Fricket.

— Én voltam. Meg kellett akadályoznom, hogy ő menjen be Nizzába. És úgy éreztem, hogy rászolgált a fenyítésre.

Mikor a gróf Polival és Jeannel a házba ment, Irén visszamaradt egy pillanatra és a kezét nyújtotta.

— Sokszor volt kénytelen hallgatni, hogy bántom magát. Ne haragudjon. — Sándor hosszasan megcsókolta a kezét, felnézett és azt súgta:

— Szeretem...

— Ne gondoljon rám... Vagy ha gondol rám, sajnáljon... Én egy szerencsétlen nő vagyok — mondta Irén és eltűnt a kapualj sötétjében...

XXVIII.

Délelőtt megjelent a közjegyző. Összehívták a cselédséget, a család a kert közepén ült és a fekete szalónkabátos közhivatalnok felolvasta Kribil végrendeletét.

— A huszonötezer dolláros életbiztosításomat — olvasta fennhangon a közjegyző — Roger Durieuxre, a gróf sófiórjére hagyom, az egyedüli emberre, akit szerettem.

Sándor a közjegyző elé lépett és fennhangon a következőket mondta:

— Kérem jegyzőkönyvbe venni, hogy én a huszonötezer dollárról lemondok, Kribil bármilyen fellelhető rokona, vagy ha többen vannak, rokonai javára.

Az emberek elhültek.

— Nincs jogom hozzá, hogy beleszóljak a dolgaiba, — mondta a gróf atyailag — de hát egy ilyen óriási összeget...

— Gróf úr, nálam az összeg eredete legalább olyan fontos, mint a nagysága.

A gróf megint hosszan nézte, azután bólintott:

— Állandóan a legnagyobb ostobaságokat csinálja és mindig igaza van. Maga az első ember, aki imponál nekem. — Miután távozott a közjegyző és a cselédség, Sándor ott maradt állva.

— Kérem, gróf úr, gondoskodjon soffőrről, mert holnap elhagyom az állásomat.

— Most már nem merek ellentmondani magának — felelte a gróf — igazán sajnálom és ha bármikor tehetek önért valamit, nagyon fogok örülni...

... Ezalatt egy finom külsejű ősz úr szállt ki a St. Charles pályaudvaron a milánói gyorsvonatból. Határozatlanul nézett körül a morajló, idegen város küszöbén és szorongó, boldog izgalommal sietett lefelé a sok-sok széles, fehér lépcsőfokon, amely a hatalmas pályaudvar előtt gyönyörű szobrok között vezet le az úttestig. Szirmay báró volt ez az ősz ember, egyfolytában utazott éjjel-nappal Budapestről, miután megkapta Jankovics sürgönyét. Most szorongó, izgatott boldogsággal vágott neki az ismeretlen nagyvárosnak, ahol talán már percek mulva meglátja halottnak hitt fiát...

A francia soffőrök ijesztő tempójában rohant vele a taxi Pogány gróf villájáig. Elöl a kertben nem talált senkit... A ház mögül hallott hangokat, arrafelé indult. Sűrű repkényfalak között vezetett a szép, sárga kavicsos út. Az ösvény torkolatánál egy terebélyes fa árnyékában feketéztek a villa lakói. Éppen akkor lépett elő civilruhájában Sándor. Az öreg báró, ahogy az út végén kibukkant előtte ez a látvány, dermedten megállt és egy pillantig elsötétedett előtte minden.

A fia! Sándor!

Egy hatalmas cserjétől félig elfedve állt és nem mert tovább menni, össze akarta magát szedni anynyira, hogy legalább egy hangnak, egy lépésnek ura legyen...

— Hát mégsem gondolja meg magát, kedves uram? — kérdezte a gróf.

— Megmaradok az elhatározásom mellett — mondta Sándor. Egy pillanatig állt, aztán határo-

zottan folytatta: — ... és miután nem mint sófőr vagyok itt már e pillanatban, gróf úr; én megkérem a leánya kezét.

Talán még nagyobb csend következett, mint mikor magyarul szólalt meg ugyanezen a helyen. Irén úgy érezte, hogy most meghal! A gróf Sándorra nézett és rövid gondolkodás után halkán, szinte szomorúan így szólt:

— Mindenképpen méltóvá tette magát arra, hogy fellépjen, mint kérő egy grófi házban, de látja, fiam, vannak áthidalhatatlan szempontok, örök törvényszerűségek, amelyek miatt ön soha nem lehet Pogány Irén grófnő férje...

Egy ismeretlen úr jelent meg ezeknél a szavaknál a társaság előtt és nyugodtan közbeszólt:

— Kíváncsi vagyok, hogy miféle szempontok alapján nem lehet a férje az én fiam egy Pogány grófnőnek?...

— Édesapám!

... És már átölelve tartották egymást és talán sírtak is mind a ketten: Sándor és az édesapja. Irén még nem értette, mi történt, még nem fogta fel az újabb meglepetés jelentőségét, de hirtelen valami jóleső melegség támadt benne és bár nem tudta, miért, mégis úgy érezte, hogy most már jó lesz minden...

*

... Gyönyörű szép erkélyei vannak a Negresco Hotelnek. A fehérszínű épületen szénfekete rácsok veszik körül az erkélyt, közepükön gömbölyű aranyozott díszekkel.

Egymást átkarolva tartották és nézték a víz síma, kék tükrét, amit éppen a kéksége miatt azurnak neveznek. Sándor elgyőnta nagy futását Páristól, talál-

kozásáig Jankovics Miklóssal. Irén kacagott, csúfondárosan összeborzolta a férje haját és ezt mondta:
— Oh! Te futóbolond!...

Megcsókolták egymást. A kaszinó előtt berregve emelkedett fel a kis hidroplán és a hegy mögött éppen lemenőben volt a nap duzzadt, ibolyaszínű körongja... Egy lobbanással elmúlt a csúcs mögött... Ők még mindig ott álltak az alkonyi panoráma felett, mozdulatlanul, egy csókban, egymást átkarolva.

VÉGE.

CONNELLY VAKÁCIÓJA

a címe sorozatunk legújabb regényének, amelynek szerzője

GOSZTONYI ADÁM.

A kitűnő író, akinek nevét e lapokról már jól ismeri a közönség, legújabb regényében ismét az amerikai kontinensnek, ennek az érdekes társadalomnak különös bűnügyi atmoszféráját eleveníti meg. Főhőse kanadai detektív, akinek szabadságát egy bonyolult bűnügy teszi mozgalmassá és izgalmassá.

185. számú keresztrejtvény.

1	2	3	4	5	6		7	8	9	↓
10						■	11			
12						■	13			
	■	14					■	15		
16	17	■	18			■	19			
20		21	■	■	22	23		■	24	
25			26	27			■	28	■	
29							30		31	
	■		■	32						
33	34	■	35			■	■	36		
37		38		■	39	40	41	■	42	
43			■	44				45	■	
46			47	■	48				49	
50				■	51					
→										

185. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY.

VIZSZINTES:

1. Egy szép bibliai idézet, amely az 1. sz. függőleges sorban folytatódik
10. Eperlekvár (első betűn-ék. felesleges)
11. Egyiptomi isten
12. Kiváló magyar hárfaművész, aki a rádióban is szokott szerepelni
13. Lekvár
14. Összárba vehető
15. Ez
16. Ém
18. Ehelyütt
19. Nem vén
20. Ital
22. Napszaka
24. L. T.
25. Ez is valami?
29. Nem hagyja végigmondani a mondókát
32. Megmarkolá
33. Sajátkezűleg
35. Ez lesz belőlünk
36. Kül — ellenkezője
37. A tölgyfa termése
39. Fém
42. T. J.
43. Lánynév
44. Megóvta
46. Operaénekesnő — keresztnéve: Gizella
48. Sejtül már
50. Megszűnt lap

51. Caruso keresztnéve (ék. felesleges az első betűn)

FÜGGŐLEGES:

1. Az 1. vízsz. folytatása
2. Keserű
3. Operettszínházban adják vagy bárban
4. Volt miniszter
5. Meggyászől
6. A legszebb magyar vers
7. Kerek szám
8. Evő — németül
9. Kivételt tesz
17. A Lipótról jut eszembe
19. Ebben nincs meg maradék nélkül
21. Nemese bor
23. Győzelem — németül
26. Kutya
27. A kívülről megtanulandó „becézé” így a gimnazista
28. Határállomás
39. Sárosi Frigyes monogramja
31. Pörköl
34. A „Bánk bán” írója
35. Pénzüntézetű Központ
38. Tiszt lesz belőle
40. Ady felesége, Csinszka
41. Erős — németül
45. Az olasz idegenforgalmi központ neve
47. Szülő becézve
49. Fagyalt, idegen szóval

A 184. számú keresztrejtvény megfejtése:

Vízszintes: 1. A hazugság a gyöngök fegyvere. 8. Din. 9. Zár. 10. Avon. 13. Lökő. 15. Sem. 16. Az. 3. 18. Sin. 19. Számvevőség. 20. Zúz. 21. Ama. 22. Elő. 23. Ov. 24. Erőta. 26. T. K. 27. Lé. 28. Nő. 29. YT. 31. Latin. 34. Te. 35. Nos. 37. Leg. 38. Mag. 39. Apacslégény. 40. Kál. 41. OEL. 42. Div. 43. Szob. 45. Pite. 46. Mos. 48. Fok.

Függőleges: 1. Az asszonynak szívében a feje. 2. Adomáz. 3. ZIN. 4. Un. 5. Sz. 6. Aál. 7. Grösse. 11. Vezuv. 12. Szeméttelap. 14. Kiélt. 16. Avar. 17. Avat. 24. Kél. 25. Ann. 30. Tonáz. 32. Alsó. 33. Igel. 34. Tanít. 36. Salomé. 38. Médika. 44. Bob. 45. Pof. 47. Se. 48. Fa.

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK-ben

az egymásután sorrendjében a következő íróktól jelent meg egy, vagy több eredeti regény:

Faragó Sándor, Forró Pál, ifj. Lovászy Márton, Babay József, Németh Károly, Innocent Ernő, Tersánszky J. Jenő, Leleszy Béla, Moly Tamás, Kulesár Miklós, Kellér Andor, Bibó Lajos, Ternay István, Békeffi József, Tamás István, Görög László, Orbók Attila, Baróti Zoltán, Komor István, Fekete Oszkár, Lestyán Sándor, Diószeghy Miklós, Égly Antal, Aszlányi Károly, Németh Andor, Császár Géza, Gál Imre, Bedő Géza, Urai Dezső, Kertész Mihály, Kelemen Kálmán, Szánthó Dénes, Faludi Kálmán, Kolozsvári Andor, Péczely József, Szeredy S. Gusztáv, Polgár Rezső, Gosztonyi Ádám, vitéz Vadady Albert, Nagy Károly, László Ferenc, Boros Pál, Rejtő Jenő, Csöndes Géza, Gárdos Ferenc, Magyar Tibor, Büky György, György László, Juhász Lajos, Bálint László, Szentgyörgyi Ferenc, Bozzay Margit, Nógrádi Béla.

Az utolsó 25 szám a következő:

161. SZENTGYÖRGYI FERENC: Nem vagvok vréda.
162. JUHÁSZ LAJOS: A piros vonal.
163. SZEREDI S. GUSZTÁV: Jamson három halála.
164. FORRÓ PÁL: Fogat fogért.
165. GOSZTONYI ÁDÁM: Nász a Sing-Singben.
166. LELESZY BÉLA: Vasparipa a Wild-Westen.
167. BOZZAY MARGIT: A hadifogoly.
168. GÖRÖG LÁSZLÓ: Dráma a hó alatt.
169. BÜKY GYÖRGY: A dúvad.
170. FORRÓ PÁL: Gyilkosság az Youkon mellett.
171. SZENTGYÖRGYI FERENC: Reggeltől reggelig.
172. NÓGRÁDI BÉLA: Knock autt!
173. GÖRÖG LÁSZLÓ és JUHÁSZ LAJOS: Nyomról-nyomra.
174. LELESZY BÉLA: Asszor-vfarm a Gyöngyfolyónál.
175. KELLÉR ANDOR: Badeni kaland.
176. CSÖNDES GÉZA: A varázsló.
177. KOLOZSVÁRI ANDOR: Az elloptott tangó.
178. GOSZTONYI ÁDÁM: A magányos farkas.
179. GÖRÖG LÁSZLÓ: Szorul a hurok.
180. LELESZY BÉLA: A kis karibu.
181. NÓGRÁDI BÉLA: Bűnös vagvok.
182. ASZLÁNYI KÁROLY: A tolvajkirály.
183. FORRÓ PÁL: Péter két asszonya.
184. TERNAY ISTVÁN: Boldog vakáció.
185. REJTŐ JENŐ: Gyilkos?!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

